

BIBLIOGRAFIJA

knjižnica
Sutivan

SUTIVAN

Narodna knjižnica Sutivan, 2024.

Alujević, T. (2012) Šolta i 999 Brača, u: *Otvoreno more*, 175/2012, 46-47

Anić, H. (2009). 'Bibliografija o otocima Braču, Hvaru i Šolti u časopisu *Bullettino di archeologia e storia dalmata / Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku*', *Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku*, 102(1), str. 167-193. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/47746> (Datum pristupa: 04.09.2023.)

Nastavljamo s objavljivanjem bibliografije i kazala lokaliteta iz časopisa *Bullettino di archeologia e storia dalmata / Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku / Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku*. Kao i u prethodnim svescima podaci za bibliografiju i kazalo izvađeni su iz članaka, s očitka časopisa te iz dodataka. Članci su numerirani i poredani po autorima abecednim redom. Nepotpisani članci uvršteni su prije potpisanih članaka. Brojevi u kazalu označavaju bibliografsku jedinicu. Uz kratice su pridodate promjene naslova i točan popis svakog godišta / sveska, godine izlaska i godine tiskanja.

Anić, M (1942) *Dendroflora otoka Brača*, Glasnik za šumske pokuse: *Annales pro experimentis foresticis*, 1942, 8, 179 - 290

Antić, J. (2008) *Misto moje malo*, u: *More magazin*, 157/2008, 98-104

Antić, J. (2010) *Pustolov 1000 otoka*, u: *More magazin*, 184/2010, 48-53

Antonio Rendić Ivanović : 1896.- 1993- : *liječnik siromašnih i apostol skromnih* (2019) ur. Mlinac, F., Hrvatska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović, Sutivan

Babić, V. and Kačić, T., 2015. *Bračke predaje u suvremenoj etnografiji. Ethnologica Dalmatica*, (22), pp.97-109.

Babić, M. (2019). 'Kvaliteta života mladih na otoku Braču', *Diplomski rad, Sveučilište u Zadru*

Cilj ovog istraživanja bio je ispitati neke aspekte kvalitete života mladih na otoku Braču. Za prikupljanje podataka korištena je metoda polustrukturiranog intervjua, a istraživanje je provedeno na uzorku kojeg čine jedanaest mladih iz sedam bračkih općina (Bol, Milna, Nerežišća, Postira, Pučišća, Sutivan i Selca) i grada Supetra. Rezultati istraživanja pokazali su različitu percepciju kvalitete života između mladih otočana. S jedne strane, mladi percipiraju kvalitetu života kroz pozitivne čimbenike života u pojedinim mjestima na otoku kao što su čisti okoliš, jednostavan način života, bliskost zajednice te sigurna okolina koja je pogodna za zasnivanje obitelji i odgajanje djece u mirnom ambijentu. S druge strane, mladi prepoznaju brojne nedostatke života na otoku, od kojih ih najviše pogađaju osjećaj ovisnosti i usamljenosti, loša organizacija javnog prijevoza između pojedinih naselja na otoku, nedostatak sadržaja, iseljavanje mladih i slab izbor poslova, što se sve zajedno odražava na njihovu kvalitetu života. Osim toga, rezultati istraživanja ukazuju na razlike u kvaliteti života mladih otočana u ljetnom i zimskom vremenskom periodu. Zaključno se može reći, da je primjetna cirkularnost u načinu života mladih na otoku Braču, što se posebno očituje u izgledu njihovog prosječnog dana, načinu provođenja slobodnog vremena i nekim društvenim aspektima kvalitete života.

Bačelić Grgić, I. (2016). 'KARAKTERISTIKE MALIH OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ S OBZIROM NA INDEKS RAZVIJENOSTI : Diplomski rad', *Diplomski rad, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet*

Proces fiskalne decentralizacije u Hrvatskoj je započeo 2001. godine. Cilj politike decentralizacije je zadovoljiti javne potrebe stanovnika u skladu s njihovim potrebama i poticanje lokalnog i regionalnog razvoj. Hrvatska je administrativno i teritorijalno decentralizirana, ali takvo stanje ne prati financiranje koje se temelji na regionalnim razlikama u fiskalnim kapacitetima odnosno sposobnosti fiskalne održivosti lokalnih i regionalnih samouprava. Korištenjem dotacija prilagođavaju se razlike u mogućnostima financiranja osnovnih javnih usluga između lokalnih jedinica. Prema novom Zakonu o regionalnom razvoju kriterij za dodjelu dotacija iz državnog proračuna je indeks razvijenosti jedinice lokalne samouprave (JLS). Indeks razvijenosti jedini je službeni pokazatelj koji se izračunava za svaki grad, općinu i županiju kako bi ih se moglo rangirati i grupirati. Indeks se izračunava na osnovi pet pokazatelja koji se standardiziraju, odmjeravaju prema prosjeku RH i ponderiraju. Dakle, iako je potrebno da postoji pokazatelj na temelju kojeg će se dodjeljivati dotacije, nužno je da je taj pokazatelj i objektivno odnosno da ima što manje mana. Ovaj rad za cilj imao je empirijski analizirati parametre indeksa razvijenosti te ispitati objektivnost istih. U empirijskom dijelu rada ispitalo se postoji li razlika u pokazateljima indeksa razvijenosti između općina koje su kategorizirane u pet skupina prema indeksu razvijenosti kao i razlike u svakom pokazatelju pojedinačno s obzirom na pripadnost skupini. Zaključak je da indeks razvijenosti generalno uspješno dijeli općine prema stupnju razvijenosti, no da ipak postoji nesrazmjer između promatranih pokazatelja indeksa razvijenosti, barem na promatranom uzorku od 50 općina Šibensko-kninske i Splitsko-dalmatinske županije. Rezultati istraživanja daju podlogu za preispitivanje i možebitnu doradu indeksa razvijenosti odnosno njegovu modifikaciju radi što boljeg prikaza realnog stanja razvijenosti pojedinih općina, a samim time regulirati dotacije takvim općinama iz državnog proračuna. Prijedlog modifikacije ide u smjeru kreiranja pojedinačnih indeksa svake komponente indeksa razvijenosti s pripadajućim indikatorima koji

u postojećem indeksu nisu uzeti u obzir, a mogu utjecati na indeks razvijenosti pojedine općine. Također, temeljem toga vršila bi se i korekcija pondera pojedinih komponenti indeksa razvijenosti u svrhu poboljšanja kvalitete samog indeksa razvijenosti.

Banec, T. (2019). 'Turistička ponuda i turistički resursi otoka Hvara, Brača i Visa', Završni rad, Međimursko veleučilište u Čakovcu

Turizam uključuje aktivnosti proizašle iz putovanja i boravka osoba izvan njihove uobičajene sredine ne dulje od jedne godine radi odmora, poslovnog putovanja i drugih razloga nevezanih uz aktivnosti za koje bi primili ikakvu naknadu u mjestu koje posjećuju. U Hrvatskoj turizam ima ključnu gospodarsku ulogu s ciljem dugoročnog razvoja. Kao rezultat geoloških procesa, hrvatska obala pretvorena je u niz otoka, uvala i hridi te je zbog toga upravo obala najvažnije obilježje hrvatskog turizma. Iako najvećim dijelom nenaseljeni, jadranski otoci imaju određen smještajni kapacitet kojeg čine hoteli, privatni apartmani, privatne kuće, turistička naselja, kampovi i slično. U ovom završnom radu opisuju se samo neki od otoka - Hvar, Brač i Vis. Kroz šest tematskih cjelina obrazložit će se turistička ponuda i turistički resursi navedenih otoka Splitsko-dalmatinske županije. Prezentirat će se turistička ponuda i istražiti različitost navedenih otoka, te će se ukazati na ponašanje i shvaćanje suvremenih turista i njihovih percepcija. Detaljno će se opisati prirodni i antropogeni turistički resursi istraživanih otoka te mogućnost smještaja, gastronomska i sportska ponuda. Primarni dio istraživanja proveden je u razdoblju od 16.5.2019. do 6.6.2019. u svrhu prikupljanja podataka o stavovima i sklonostima ljudi u Republici Hrvatskoj kada je riječ o putovanjima na promatrane destinacije. Dobiveni podaci iskorišteni su za kvalitetnu komparativnu analizu otoka Brača, Hvara i Visa kao turističkih destinacija

Barbarić, V. (2006). 'Nekropola u Vičjoj luci i gradina Rat na otoku Braču - nova razmatranja', *Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku*, 99(1), str. 43-62. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/8285> (Datum pristupa: 14.09.2023.)

U radu je izvršena revizija inventara grobnih cjelina iz Vičje luke kod Bobovišća na otoku Braču, pronađenih 1908. Utvrđeno je dosad nedefinirano postojanje višestrukih ukopa u tri od četircjeline te je prema analogijama materijala sa susjednih područja datacija ukapanja u grobnice III i IV promijenjena u 5.-3., odnosno 4.-3. st. pr. Kr. Objavljen je materijal koji potječe s nekognosiranih bližnje gradine Rat i potvrđuje postojanje kontakata s južnom Italijom od 8. st. pr. Kr. pa nadalje.

Barilla, R. (2022) Brač: negdje između mora i zvijezda, Zaklada Otok Brač - negdje između mora i zvijezda, Supetar, 2022.

Beidler, Kyle J. & Morrison, Julia M. (2016) Sense of place: inquiry and application, *Journal of Urbanism: International Research on Placemaking and Urban Sustainability*, 9:3, 205-215

'Sense of place' is a fundamental, yet presumptive concept within the planning and design disciplines. Professional theories have largely remained focused on the physical aspects of place, as this is their primary mode of production. However, the academic literature suggests that sense of place is a multidimensional concept that extends beyond the physical attributes of a given location. A thorough literature review reveals that sense of place is influenced by four primary dimensions. It is argued that this theoretical perspective can better inform the transformation of space into place by linking each dimension with specific design processes.

Bennett, B. C. (1974) *Sutivan: a Dalmatian village in social and economic transition*. San Francisco: R and E Research Associates. Available at: <https://ehrafworldcultures.yale.edu/document?id=ef04-001>

This is a study of socio-cultural change in the village of Sutivan on Brač Island located on the Dalmatian littoral in Croatia. During the period of the author's field work, June 1970 through April 1971, Bennett with his wife and family lived in the village observing the daily routine of life, and to some extent becoming a part of that life. The author records several major events which occurred during his stay which marked Sutivan's transition to, and participation in, the new economic development taking place in Dalmatia. These events relate primarily to the phenomena of tourism, weekenders, and the presence of the plastic factory in the community, all of which had immediate effects on the village. These effects are analyzed by the author '...in the setting of, first, altered kinship structure as the result of past emigration, second, altered hierarchical structure of decision-making as a result of the decline of viticulture, and finally, effects of the change in governmental structure' (p. vi). This document also contains much information on geography, cultural history, community structure, various associations, medical care, education, wine making, the olive harvest, local entrepreneurs, and economic planning and development.

Bennett, Brian C. (1978) On Intra-European Migration, *Current Anthropology*, Volume 19, Number 1

Bennett, B.C., 1993. Ideological Accommodation and Reconciliation in a Croatian Community. *Anthropology of East Europe Review*, 11(1 & 2), pp.23-28.

Bennett, D. (1995) ZAŠTO AMERIKANCI NE RAZUMIJU HRVATSKU? Društvena istraživanja - Časopis za opća društvena pitanja, Issue No: 15, Page Range: 133-142

Bennett, Brian C. (2000) Consequences of the War in Croatia at the Village and Urban Professional Levels, In: Neighbors at War: Anthropological Perspectives on Yugoslav Ethnicity, Culture, and History, Penn State Press

The author analyzes two works which have, in his opinion, greatly determined the American understanding of the current situation in Croatia as well as its history. The former is *Black Lamb and Grey Falcon: A Journey Through Yugoslavia, 1941*, by the famous English writer Rebecca West, and the latter *Balkan Ghosts: A Journey Through History, 1993*, written by the American author Robert Kaplan. In the article it is being argued that the discourse in these books uses reductionist viewpoints based on newspaper travel stories and superficial impressions of stereotypic informants.

Bezić-Božanić, N. (2001). Stivanska imena i prezimena 17. i 18. stoljeća. *Ethnologica Dalmatica*, 10, 29-48.

Bezić-Božanić, N. (1993). STIVANSKI ANAGRAF IZ DRUGE POLOVINE 19. STOLJEĆA. *Čakavska rič*, XXI (2), 99-109.

Bezić-Božanić, Nevenka. 2007. Brački iskoni Andre Jutronića U knjizi Sutivan, kulturna prošlost. 2007: 171-181.

Bezić-Božanić, Nevenka: Katastarska izmjera Supetra, Miraca i Sutivana na otoku Braču četrdesetih godina 19. st. [Cadastral survey of Supetar, Mirca and Sutivan on the island of Brač.] Građa i prilozi za povijest Dalmacije, 17, Split, 2001, 75–95.

Podatci o smještaju lokaliteta, broju parcela i kuća s preciznim granicama. Navode se crkve i groblja, opis kuća, raster i izgled ulica, podjela zemljišta, pojedinačni vlasnici kuća i zemljišta.

Biseri Jadrana: otok Brač (2005) ur. Bošnjak, M., Fabra, Zagreb 2005.

Bjeliš, M., Masten Milek, T., i Mišetić, M. (2015). 'Preliminarni rezultati istraživanja suzbijanja novo introducirane vrste *Lindingaspis rossi* Maskel 1989 (Hemiptera:Coccoidea: Diaspidiae) na maslini', *Glasiло biljne zaštite*, 15(6), str. 419-425. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/169502> (Datum pristupa: 04.09.2023.)

Crna štitaša uš araukarije (*Lindingaspis rossi* Maskel 1989) (Hemiptera: Coccoidea: Diaspidiae) novi je član hrvatske entomofaune masline (*Olea europaea* L.). Njezina prisutnost zabilježena je prvi put 2014. u Sutivanu na otoku Braču. Prilikom prvog nalaza uočen je napad jakog intenziteta na listovima i plodovima masline, što upućuje na to da bi vrsta *L. rossi* mogla biti važan gospodarski štetnik masline, poglavito njezinih plodova. Istraživanje učinkovitosti odabranih insekticida za suzbijanje vrste *L. rossi* provedeno je tijekom 2015. na lokalitetu Sutivan na otoku Braču. Istraživana je učinkovitost insekticida na osnovi različitih aktivnih tvari i mogućnost upotrebe u konvencionalnoj i ekološkoj proizvodnji. Učinkovitost insekticida u suzbijanju izračunata je prema Abbott-u i bila je: ulje uljane repice 52,23 %, mineralno ulje 61,19 %, tiametoksam 74,02 %, avermektin 86,62 % te dimetoat 89,85 %.

Bojanovski, I. (1987) Prilozi za topografiju rimskih i predrimskih komunikacija i naselja u rimskoj provinciji Dalmaciji, *Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja*, br. 25, str. 63-174

La voie continentale entre la région du Bassin danubien romain et Epidaurum (Cavtat près de Dubrovnik) a été pressentie déjà par Th. Mommsen (CIL III p. 284). J. Evans (1883) et A. Doanaszewski (1902) avaient traité cette question plus concrètement, le premier par les recherches du terrain à l'Ilyricum et le deuxième par l'étude théorique sur le rapport des stations bénéficiaires et des communications romaines. Les recherches plus détaillées du réseau routier romain dans l'intervalle — en Bosnie orientale et en Serbie occidentale — ont été effectuées par l'auteur de ces lignes. On présente ici les résultats de ces recherches entreprises dans le cadre du programme du Centre d'études balkaniques. Une longue voie romaine magistrale a mené d'Epidaurum à l'intérieur du pays et elle a sorti à Trebinje, en Herzégovine du sud-est (Asamo, Tab. Peut.). A Donji Obod, près de Cavtat, cette voie avait passé à côté d'un objet romain aujourd'hui bien conservé (évidemment un réservoir pour l'eau), auprès duquel a été découverte une inscription à l'honneur de P. Cornélius Dolabella, lieutenant de Tiberius, avec les fragments de la statue de Dolabella. Ce monument a été dressé par civitates superiores provinciae Hillyrici (CIL III 1741), probablement comme au constructeur de la voie et des objets accompagnants. A la montée, en montant (mons Scardus ou Scardius), dans la direction vers Trebinje, elle a passé au dessus du village de Plat aux environs de Dubrovnik et à côté de Spilan (aujourd'hui Spion, Spionaj, une fortification de l'Antiquité récente, dans laquelle — selon la tradition ragusaine — se sont réfugiés les fugitifs d'Epidaurum détruit. Il est probable que cette fortification solide a été construite déjà à l'époque de l'Empire pour défendre l'accès à Epidaurum. La voie a passé près du village herzegovинien Glavska sur le côté de Trebinje, par Poljice et Dživar elle a entré à Trebinje (Asamo). Sur

cette section de route elle est confirmée par trois bornes miliaries, parmi lesquelles se trouve aussi celle de Claudius provenant de l'an 47/48 (Evans, ARI II, 100) et par nombreux tumulus illyriens, ce que témoigne qu'il est question d'une communication préromaine.

Bordjan, D., Rozonicnik, A. (2010) Breeding density of the Scops Owl *Otus scops* in urban settlements on the island of Brač (Central Dalmatia) *Acrocephalus*; Ljubljana

Between 19 and 25 Apr, 2003, a Scops Owl *Otus scops* survey was carried out with the playback method on the island of Brač in Croatia, encompassing 20 human settlements scattered over the entire island. In eight settlements, a total of 24 calling Scops Owl males were recorded. With the exception of a single individual, all owls were registered in the settlements, which is a common characteristic of this owl species in Southern Europe. Given that in a great part of the island the owls were not recorded, either because it was not surveyed or because owls did not respond due to adverse weather conditions, the authors assume that the island's Scops Owl population is greater than that established through their survey. The crude density for the entire island was estimated at 0.06 calling males/km², whereas for the central and western parts of the island, where all individuals were surveyed, it reached 0.18 calling males/km². The ecological densities for all settlements and only for those on central and western parts of the island were 0.9 and 2.0 calling males/10 ha, respectively. The ecological densities for separate settlements ranged between 3.1 and 15.0 calling males/10 ha and are considered among the highest in Europe.

Bračka crkva: glasilo bračkih župa Blaca, Bobovišća, Bol, Dol, Donji Humac, Dračevica, Gornji Humac, Ložišća, Milna, Mirca, Murvica, Nerežišća, Novo selo, Postira, Povelja, Praznica, Pučišća, Selca, Splitska, Sumartin, Supetar, Sutivan, Škrip, ur. Matulić, I., Župe na otoku Braču, 1979. (prvi broj, serijska publikacija, izlazi neredovito)

Bralić, A., Kraljev, K. (2011) Proračuni dalmatinskih općina na početku XX. stoljeća (1900.-1908.), Časopis za suvremenu povijest, br. 1, str. 265-291

This article analyzes the budgetary revenues and expenses of Dalmatian municipalities at the beginning of the 20th century. A summary overview is provided of the budgets of all 90 Dalmatian municipalities and of the 14 districts to which they belonged. The year 1900 is chosen as the starting point of the analysis and the year 1908 is chosen as the endpoint. Along with this an index of population growth or decline is provided as well as of budgetary revenues and expenses during this eight year period. For four Dalmatian municipalities, Vrgorac, Benkovac, Vis and Split, a detailed review of budget items is provided. For the municipality of Zadar, a review of data concerning direct taxes paid by inhabitants is given, that is of individuals who by virtue of paying taxes have the right to vote. This analysis clearly shows the economic dominance of towns over villages. Namely, the urban voter pays 21 times more direct tax than the voter from the villages in the municipality. Because the municipal curial electoral system favoured the wealthier classes, this had a large impact on Dalmatian political life. All data presented is compared to the GDP statistics for the Austrian lands of the Monarchy as well as with the wider European context.

Bralić, I. (2019). 'STANJE I MOGUĆNOSTI RAZVOJA KULTURNOG TURIZMA NA OTOKU BRAČU : Završni rad', Završni rad, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet

Primarni cilj ovoga završnog rada je ukazati na adekvatnu valorizaciju i zaštitu kulturnih resursa te utvrditi mogućnosti profiliranja prepoznatljivih proizvoda kulturnog turizma na otoku Braču uz pravilnu koordinaciju svih turističkih dionika. Otok Brač posjeduje brojne prirodne, materijalne i nematerijalne kulturne resurse. Kroz analizu stanja i resursa u ovom radu, utvrđen je potencijal za razvoj kulturnoga turizma te je naglašena veza između turizma i kulture, odnosno važnost poticanja sinergije između dvije djelatnosti zbog obogaćenja turističke destinacije. Otok Brač prepoznat je kao destinacija kulture od strane turista, no potrebna je krovna turistička organizacija koja bi promovirala otok kao cjelovitu kulturnu destinaciju.

Brešković, L. (2018). 'DESTINACIJSKA MENADŽMENT KOMPANIJA SPECIJALIZIRANA ZA AKTIVAN ODMOR NA OTOKU BRAČU : Završni rad', Undergraduate thesis, University of Split, Faculty of economics Split

U radu se analizira otok Brač kao destinacija pogodna za razvoj aktivnog odmora. Analiziraju se resursi te već postojeća ponuda aktivnog odmora na otoku Braču. Zahvaljujući prirodnim bogatstvima otok Brač obiluje resursima pogodnima za razvoj aktivnog odmora, no potencijali još uvijek nisu dovoljno iskorišteni. U radu se također obrađuje pojam destinacijske menadžment kompanije koja stvara dodatnu vrijednost u ukupnoj ponudi destinacije. Promicanjem otoka Brača kao destinacije pogodne za aktivni odmor može se proširiti postojeća ponuda te produljiti sezona na otoku. Tim u vezi osigurati će se valorizacija prirodnih i kulturnih resursa koje destinacija posjeduje.

Bubalo, F., Vukičević, S. (2009) Sarkofazi bračkog Indiane Jonesa, u: Otvoreno more, 77/2009, 15-22

Buzov, M., 2012. The ancient quarries in Croatia. The technology of extracting stone. In *Interdisciplinary studies on ancient stone: proceedings of the IX Association for the Study of Marbles and Other Stones in*

Antiquity (ASMOSIA) Conference (Tarragona 2009) (pp. 628-635). Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC).

Bužančić, R. (2007) Crkva sv. Ivana i Uznesenja Marijina u Sutivanu. U: Katunarić, Dražen - Mlinac, Franjo (ur.) *Sutivan, kulturna povijest*. Zagreb, Litteris, str. 129-143.

Čikara, D. (2020). 'Kasno-barokni ljetnikovci splitskog novog plemstva u Sutivanu', *Peristil*, 63(1), str. 69-89. <https://doi.org/10.17685/Peristil.63.5>

Artikulirana pročelja dviju reprezentativnih kuća u Sutivanu odražavaju tripartitni tlocrt. Prostranija kuća pripada inačici sa salonom i četiri sobe dok manja ima reducirani trodjelni raspored. Geometrijsko-aritmetički sustav komponiranja zrcalne dispozicijske sheme, preklopljen s tlocrtima bračkih kasno-baroknih trodjelnih zdanja, uz oblikovne pojedinosti, upućuje na arhitektonske zamisli trogirskih graditelja iz obitelji Macanović-Raguseo.

Delonga, V. (2009). 'Dobrotvorni križ nebeskog Boga', *Starohrvatska prosvjeta*, III(36), str. 125-161. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/81255> (Datum pristupa: 04.09.2023.)

Uspomeni akademika stjepana gunjače, klasiku nacionalne arheologije, tvorcu neponovljiva djela, posvećujem. Okosnicu rada čine dva latinska epigrafička spomenika: tzv. Pavlov stup i pilastar iz predromaničke crkve sv. Marije de Taurello, nastali u ranosrednjovjekovnom Splitu između 1015. i 1030. godine, tijekom episkopata splitskog nadbiskupa Pavla. Formulacija koja slavi vrijednost i zaštitu križa poveznica je obaju natpisa, na temelju čega autorica gradi svoja razmišljanja, upozoravajući na mnogostruke sadržaje i teme što ih natpisi i sama formulacija nude u osvjetljavanju razdoblja iz kojeg spomenici potječu. Pavlov stup identificira se kao postolje za prvi javni stijeg grada Splita, odnosno prvi štandarac, postavljen na tadašnjem gradskom, tj. katedralnom trgu (rimskom Peristilu), ispred pristupnog stubišta katedrali, a u blizini nadbiskupske palače. Pretpostavlja se da je odatle dislociran nakon velikog požara koji je zahvatio splitski episkopij početkom 16. stoljeća. Autorica razmišlja o okolnosti pod kojima je stup, po svoj prilici u doba baroka (17. – 18. st.), dospio u bračko mjesto Sutivan i kao spolij poslužio u tamošnjoj graditeljskoj ili antikvarnoj – kolekcionarskoj djelatnosti povezanoj uz splitsku plemićku obitelj Natalis – Kavanjin. Na temelju Pavlova natpisa i teksta uklesana na zidnom pilastru Sv. Marije de Taurello, raspravlja se o promijenjenim modalitetima smještaja natpisa tijekom 11. stoljeća u otvorenom, javnom prostoru, s osvrtnom na skupinu natpisa apotropijskog obilježja u latinskom epigrafičkom repertoaru kasne predromanike. Natpis na Pavlovu stupu autorica pripisuje đakonu Majonu i sagledava ga u okviru uzleta latinske pismenosti u Splitu u doba nadbiskupa Pavla, odnosno kao odraz sveopćih strujanja u Rimskoj crkvi, iniciranih tijekom 10. stoljeća reformnim djelovanjem clunijevaca. Kao dragocjene pisane izvore za ranija desetljeća 11. stoljeća, oba natpisa kontekstualizira unutar konkretnog urbanog miljea ranosrednjovjekovnog Splita i aktualnih crkvenih gibanja. U konstelacijama nataloženih nepravilnosti u vjerskom životu grada i instituciji Rimske crkve, teško oboljele od simonije i nikolaitizma, Pavlov episkopat ocjenjuje kao vrijeme "sazrijevanja" i nagovještaj reformnog razdoblja u životu splitske civitas tijekom druge polovice 11. stoljeća. Poseban dio rada posvećuje traženju mogućih odgovora o značenju apostazije (odmetništva, krivovjerna) u natpisu na Pavlovu stupu. Priklanjajući se autorima koji su odbacili Baradinu tezu o biskupu Sedehi, odnosno njegovu identifikaciju odmetnika (vir apostata) s glagoljaškim biskupom Cedom iz Salonitanske povijesti Tome Arhiđakona, navodi neka od mogućih rješenja kao odgovore na pitanje tko se krije iza izraza apostazije u natpisu splitskog prelata. U skladu s tadašnjim (11. stoljeće) shvaćanjem krivovjerna, upućuje na primjere mogućih pojedinaca i skupina koji se na bilo koji način odmeću od kršćanskog pravovjerna i službenih stavova Rimske crkve, počam od svećenika nikolaita, ogrezlih simonista do propagatora heterodoksnih vjerovanja dualističke orijentacije ili populacije slavenske (hrvatske) jezične prakse u pismu i liturgiji. Stupanj razvitka grada autorica vidi kao jedan od odlučnih momenata u nastanku i sagledavanju odabranih tekstova, stoga isti konkretiziraju predodžbu o prostornom izgledu i urbanoj topografiji ranosrednjovjekovnog Splita u prvoj polovici 11. stoljeća.

Denegri, S., 2019. Podvodna baština Splitsko-dalmatinske županije, Splitsko-dalmatinska županija; Kantharos, Split 2019.

Derado, Klement i Ivan Čizmić. 1982. Iseljenici otoka Brača, Zagreb: Siz za kulturu općine Brač.

Duplančić, A., 2015. A note on the Roman relief from Split depicting military gear. *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 108(1), pp.281-294.

Đaković, B. (2008) Obredne vatre u godišnjem ciklusu, *Kodovi slovenskih kultura* br. 10, str. 215-233

Erceg, J. (2019). 'IZRADA POSLOVNOG PLANA ZA OTVARANJE PUTNIČKE AGENCIJE U SEGMENTU CIKLOTURIZMA NA OTOKU BRAČU : Završni rad', Završni rad, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet

Ovaj završni rad napisan je u obliku poslovnog plana u svrhu otvaranja putničke agencije „SunBike“. U radu se analizira potencijal i mogućnost razvoja turističke ponude u segmentu cikloturizma na otoku Braču, kao odgovor na problem nedovoljno razvijene turističke ponude selektivnih oblika turizma

na cijelom području Splitsko-dalmatinske županije. Rad je koncipiran u tri djela (uvod, razrada poslovnog plana i zaključak) u kojima prikazuje cjelokupni proces otvaranja putničke agencije te analizira stanje na tržištu posredništva specijaliziranog za cikloturizam. Kao rezultat, rad na kraju empirijskog dijela daje odgovor na pitanje je li ideja za otvaranjem putničke agencije „SunBike“ ostvariva te ekonomski opravdana

Erić, M. Et al. (2013) The Impact of the Latest 3D Technologies on the Documentation of Underwater Heritage Sites, Conference: ADDISON, Alonzo C. (ur.). Proceedings of the 2013 Digital Heritage International Congress 2013: IEEE, 2013, vol. 2, str. 281-288

Documenting underwater cultural heritage is a challenging undertaking. Underwater environment is not a man's natural habitat and special equipment and devices had to be invented so that he could enter and study this environment. Several decades of underwater research and many sacrifices were needed to fully understand the importance of underwater heritage and its protection. The means for accurate documentation underwater are very limited and demanding, due to required technical equipment it is also expensive. Emergence of modern 3D methods and accompanying software tools for processing of 3D data is therefore of utmost importance for documenting and protection of underwater cultural heritage. In comparison to manual and analog methods, 3D methods offer much better accuracy, they substantially shorten the necessary time spent underwater and in this way improve the safety at work as well as lower the entire cost of field work. For illustration of the above development we discuss archeological case studies from the North East Adriatic.

Eterović, M. (2020). 'ULOGA LOKALNIH TURISTIČKIH ZAJEDNICA U RAZVOJU GASTRO TURIZMA NA OTOKU BRAČU : Diplomski rad', Diplomski rad, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet

U ovom radu analizira se aktualno stanje gastro turizma na otoku Braču te naponi turističkih zajednica u razvoju gastro turizma, posebno ističući važnost gastro manifestacija. Temeljni cilj rada je je istražiti napore turističkih zajednica otoka Brača kako bi odgovorili na izazove razvoja gastro turizma. U teorijskom dijelu rada su izložene teorijske spoznaje iz stručne literature, znanstvenih članaka i internetskih izvora, a u empirijskom su dijelu predstavljeni zaključci iz dubinskih intervjua održanih s sudionicima razvojnog procesa. U teorijskom dijelu rada su se za obradu podataka koristile metode dedukcije, indukcije, analize i sinteze. Empirijsko istraživanje uključivalo je niz intervjua s pitanjima podijeljenima u tri temeljne teme (aktualno stanje, stavovi o razvojnim potencijalima gastro turizma i izazovima s kojim se susreću nositelji razvoja gastro turizma te analiza suradnje među nositeljima razvoja gastro turizma), a podatci su se analizirali na način da su se tražila ponavljanja i preklapanja u stavovima sugovornika. Provedeno empirijsko istraživanje temeljni je doprinos rada, jer se, prema saznanjima autora, po prvi put provedla dubinska analiza stavova predstavnika turističkih zajednica o trenutnoj razvijenosti gastro turizma na otoku Braču te odgovorima na izazove razvoja gastro turizma. U radu su temeljem zaključaka empirijskog istraživanja te saznanjima iz obrađenog teorijskog dijela, dane preporuke za sustavno i sveobuhvatno iskorištavanje vrijednih resursa i prepoznatih razvojnih potencijala.

Erceg, K. (2008) Stivanjski libar od formata, Matica: mjesečna revija za hrvatske zajednice u svijetu, 7/2008, 43-45

Erceg, K. (2008) Posveta mistu srca njihovoga, u: Nautica, 56/2008, 78-84

Europski glasnik (2004) ur. Katunarić, D., Povratak Ivana Illicha, str. 587-641

Gabela, N. (2022). 'Sutivan - prijateljima vrata otvorena', Diplomski rad, Sveučilište u Splitu, Umjetnička akademija, citirano: 04.09.2023.

Gkounti, Vasiliki & Milonas, P.. (2017). First record of the bougainvillea mealybug *Phenacoccus peruvianus* in Greece. ENTOMOLOGIA HELLENICA. 22. 16. 10.12681/eh.11523.

This is the first record of the *Bougainvillea* mealybug *Phenacoccus peruvianus* in Greece. The mealybug originates from South America and in the last decade has invaded Europe and particularly the Mediterranean basin. It has become a major pest for various ornamental plant species. In Spain, it is found to be parasitized by the parasitoid *Acerophagus* n. sp. near *coccos*.

Glos sa škrop: bračke aktualnosti, teme i dileme, ur. Nigoević, J., serijska publikacija, mjesečnik, prvi broj 2003., izlazi do 2006.

Golec, I. (2017). 'Facijesi i stratigrafija mastrihtskih naslaga uvala Likva, otok Brač', Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet

Glavnu strukturu otoka Brača čini kosa antiklinala pružanja istok-zapad. Većina stijena od kojih je otok izgrađen gornjokredne je starosti, a tek manji dio otoka čine paleogenske naslage. Uvala Likva smještena je na sjeverozapadnom dijelu Brača, nedaleko od Sutivana. Gornja kreda je razdoblje

značajnih promjena na području Jadransko-Dinaridske karbonatne platforme koje su posljedica sinsedimentacijske tektonske aktivnosti, globalnih promjena morske razine te nepovoljnih uvjeta krajem krede. Gornjokredni (mastrihtski) vapnenci u uvali Likva izgrađeni su od mikritnih, rudistnih, laminiranih mikritnih vapnenaca te vapnenaca s okrnim ostacima grebentovornih organizama koji indiciraju diferencijaciju plitkomorskih taložnih okoliša. Udubljenja („rupe“) na površini vapnenaca s intraklastičnom, tamnosivom–crnom ispunom, razlika u mikrofacijskim tipovima između osnovne stijene i materijala ispune te crni klasti (black pebbles) ukazuju na povremena subaerska izlaganja dijelova karbonatne platforme i odražavaju karstifikacijske procese kao i procese postanka tla koji su tipični za karbonatnu podlogu. Ti su se procesi odvijali u gornjoj vadoznoj zoni, u vegetaciji bogatom terenu i u uvjetima aridne klime najvjerojatnije za vrijeme vršnog mastrihta.

Gospodnetić, D. (2014). 'TRADICIJSKA KULTURNA BAŠTINA BRAČA', Diplomski rad, Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet

U ovom diplomskom radu obrađuje se tema Tradicijska kulturna baština Brača. Povijest otoka Brača ispisao je sam njen puk. Brač obiluje usmenom književnošću, naročito usmenim pjesništvom, ali je malo toga zabilježeno. Većina usmeno-književne baštine čuva se u mislima starih Bračana, ali se sve više gubi jer nije opipljiva, nije zapisana u tolikoj mjeri da bi se dobro očuvala. U ovom radu naglasak je na narodnim običajima i vjеровanjima te pjesmama vezanim za njih, na mikrostrukturnim oblicima (zagonetkama i poslovicama), te usmenoj prozi. Običaji i vjеровanja vezani su za čovjekov rad i način života. Zagonetkama se provjeravala intelektualna zrelost mladeži. Zagonetke su, također, služile za zabavu i razonodu u raznim prigodama: za vrijeme berbe maslina, za vrijeme predaha kod teških poslova itd., te kako bi se zaboravile surove misli teške svakodnevnice. Poslovicom se prenosi višestoljetno i višemilenijsko iskustvo koje jezgrovito tipizira osobe, događaje i pojave. Stari Bračani su željeli poslovicama mladom čovjeku uputiti koju mudru misao i prenijeti svoje životno iskustvo. Usmena proza obuhvaća vrste priča: bajke, basne, predaje, novele, anegdote, šale, viceve i legende. Bračani su poznati po svojoj šaljivosti, pa tako njeguju razne šaljive oblike i dosjetke. Povijesne i mitske predaje koje iskazuju emotivan odnos prema domaćem kraju ili ukorijenjena vjеровanja u nadnaravne pojave, mogu se danas na Braču češće čuti. Prema informacijama dobivenim od pripovjedača nazivi za pripovijetke na Braču jesu ovi: priče, fjabule, gončice, gančice, ganke itd. Zanimljive su Bolske fjabve i gočice kojima se nazivaju legende i predaje koje su se pričale na području mjesta Bol. Najveći dio priča je o macićima, bićima ili čudovištima koja vole nestašluk, i znaju zadati problema mještanima, uznemiravajući životinje, uništavajući polja i slično. Postoje i razne legende o svecima, vragu i ženama kao glavnim likovima gdje najčešće vrag biva nasamaren. Priče o vješticama upućuju na postojanje demonoloških predaja. Demonološke (demonске) predaje u osnovi imaju osobni doživljaj, susret s demonološkim (onostranim) bićem. Prisutne su i razne pripovijetke s raznolikim temama, najčešće šaljive. Na Braču postoje uz pripovijetke i priče, legende koje su najčešće nerealne i vezane za nekog sveca ili vile. Najčešće su to sv. Roko, sv. Petar, Isus i sveti Ivan Krstitelj. Sveti Roko je zaštitnik Sutvana. Postoje mnoge legende i pjesme o svetom Roku, a u najpoznatijima sveti Roko najčešće tjera kugu iz nekog mjesta. Svi ovi usmeni oblici potvrđuju koliko je bogata baština otoka Brača, i vrijedna daljnog istaživanja i otkrivanja novih predaja i običaja

Gostl, I. (1996) Five Centuries of Croatian Encyclopaedism, Journal of Croatian Studies, Volume 36/37, 1995/96, Pages 83-122

Gudelj, T. (2016). 'ANALIZA SEOSKOG TURIZMA U DALMACIJI : završni rad', Undergraduate thesis, University of Split, Faculty of economics Split

U uvodnom dijelu rada prikazan je problem istraživanja, ciljevi rada, metode korištene u radu, i struktura rada. Zatim se je analizirao turizam u cjelini, te je prikazana značajnost statistike za turizam. U sljedećem dijelu rada detaljno je obrađena sama ideja seoskog turizma, prikazani su činitelji koji uvjetuju razvoj seoskog turizma, obilježja seoske turističke destinacije te razvoj seoskog turizma na području cijele Hrvatske a posebna je pozornost posvećena razvoju turizma u Dalmaciji. U posljednjem djelu rada analizirala je se regija Dalmacija kao i njene mogućnosti za razvoj seoskog turizma, te je definiran pojam eko-etno sela i spomenuta su eko sela koja se nalaze na području Dalmacije. Seoski turizam je jedna od najperspektivnijih grana Hrvatskog gospodarstva. Za razvoj seoskog turizma potrebni su brojni prirodni resursi i činitelji ponude i potražnje koji su detaljno analizirani u trećem dijelu rada. Dalmacija obiluje poželjnim resursima za razvoj seoskog turizma, stoga je potrebno iste iskoristiti na najbolji mogući način da bi se stvorila atraktivna ponuda seoskog turističkog odredišta.

Hršak, V. (2003) Multivariate analysis of phyto-climatic patterns of the Croatian part of the eastern Adriatic coast, Plant Biosystems - An International Journal Dealing with all Aspects of Plant Biology, Official Journal of the Societa Botanica Italiana, Volume 137, Issue 3

The present study analyses the climatic patterns of that part of the eastern Adriatic coast belonging to the Republic of Croatia and the narrow zone of the inlands. This area comprises a part of the Mediterranean phytogeographic region characterised by the Mediterranean climate type, and the transitional area towards the Eurosiberian phytogeographic region influenced by the continental climate type. The analysis was performed using multivariate numerical methods, cluster analysis following by the inertia analysis, and Principal Components Analysis with partitioning, considering the principal local climatic gradients in the data set. Six main climate classes were obtained. The results are biologically more interpretable than those obtained by using either numerical indices or the Walter climate diagram system. This suggests that multivariate numerical methods could be more efficient tools for detecting biologically significant climatic patterns on a small spatial scale.

Ivanišević, G. (2016) Prirodne pretpostavke zdravstvenog turizma u Hrvatskoj, Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin, br. 27, str. 11-23

The paper describes natural preconditions for the development of health tourism in Croatia. The first position is that of natural therapeutic factors which are divided in climate, marine, and spa factors. Aside them, it is necessary to fulfill various therapeutic conditions in the places of treatment. To proclaim a place as a natural health resort, it is not only necessary to have natural therapeutic factors and satisfying treatment conditions, but also to fulfill other requirements. In Croatia's health service there are 17 operating natural health resorts with various natural therapeutic factors in different health facilities. In addition, more than a hundred other places with natural therapeutic factors have been found in Croatia. Some of them were used in the past and they could be also used with others for the purpose of health tourism in Croatia.

Ivić, D., et al. (2021). 'Fuzarijsko venuće kanarske palme u Hrvatskoj', *Glasiilo biljne zaštite*, 21(4), str. 425-429. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/259314> (Datum pristupa: 04.09.2023.)

Tijekom 2020. uočeni su u Zadru, Viru i Sutivanu na Braču simptomi propadanja kanarskih palma koji se nisu mogli pripisati palminoj pipi ili palminu drvotoču. Stariji vanjski listovi krošnje sušili su se, krošnja je bila rijetka, a novi mladi listovi manji i klorotični. Uočeno je sušenje polovice listova te pojava tamnih pruga uzduž peteljke i glavne žile. Iz simptomatičnih listova izoliran je *Fusarium oxysporum*, koji je na temelju simptomatologije, biljke domaćina i molekularne analize sekvenci EF-1 α regije identificiran kao *F. oxysporum* f. sp. *canariensis*, uzročnik fuzarijskog venuća kanarske palme. U radu su ukratko opisane biologija, štetnost i mjere zaštite od bolesti, utvrđene prvi put u Hrvatskoj, i potencijalne nove prijetnje za kanarske palme duž jadranske obale.

Jaklić, A. et al. (2015) Volumetric models from 3D point clouds: The case study of sarcophagi cargo from a 2nd/3rd century AD Roman shipwreck near Sutivan on island Brač, Croatia, *Journal of Archaeological Science*, Volume 62, October 2015, Pages 143-152

Multi-image photogrammetry can in favorable conditions even under water generate large clouds of 3D points which can be used for visualization of sunken heritage. For analysis of under-water archeological sites and comparison of artifacts, more compact shape models must be reconstructed from 3D points, where each object or a part of it is modeled individually. Volumetric models and superquadric models in particular are good candidates for such modeling since automated methods for their reconstruction and segmentation from 3D points exist. For the study case we use an underwater wreck site of a Roman ship from 2nd/3rd century AD located near Sutivan on island Brač in Croatia. We demonstrate how superquadric models of sarcophagi and other stone blocks can be reconstructed from an unsegmented cloud of 3D points obtained by multi-image photogrammetry. We compare the dimensions of stone objects measured directly on the corresponding 3D point cloud with dimensions of the reconstructed superquadric models and discuss other advantages of these volumetric models. The average difference between point-to-point measurements of stone blocks and the dimensions of the corresponding superquadric model is on the order of few centimeters.

Jeličić-Radonić Jasna (1999) Liturgical Installations in the Roman Province of Dalmatia, *Hortus Artium Medievalium*, Journal of the International Research Center for Late Antiquity and Middle Ages, Volume 5, Pages: pp. 133-145

The development of the early Christian architecture and liturgical installations, subject to changes in the course of time, can be followed in Salona, the capital of the Roman province of Dalmatia in which Christianity and organized work of Christian communities started as early as in the 3rd century. Strong influences of the metropolis were reflected upon urban centers and rural settings. A significant number of the excavated church buildings was equipped with church furnishings typical of the Mediterranean basin.

Jeličić-Radonić Jasna (2005) Altar Types in Early Christian Churches in the Province of Dalmatia, *Hortus Artium Medievalium*, Journal of the International Research Center for Late Antiquity and Middle Ages, Volume 11, Pages: pp. 19-28

Jelinčić, K. (2005). 'Topografija rustičnih vila na otoku Braču', Disertacija, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, citirano: 16.09.2023., <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:291:429858>

Jurić, M. (2018). 'APARTMANI „AUBE“ POSLOVNI PLAN : Završni rad', Undergraduate thesis, University of Split, Faculty of economics Split

Poduzetništvo je gospodarska aktivnost pojedinca ili više partnera da uz određeno ulaganje kapitala i preuzimanje rizika uz neizvjesnosti uđe u poslovni pothvat s ciljem stvaranja profita. Razdoblje od stvaranja ideje pa do same realizacije poduzetničkog pothvara nije nimalo lagano, samo upornost, kreativnost i samouvjerenost mogu biti presudni za uspješnu realizaciju pothvata. Poduzetnik je osoba koja stvara biznis ili određeni

proizvod, upravlja resursima koji mu stoje na raspolaganju, preuzima potpuni rizik, a to sve kako bi ostvario profit. Imati dobru ideju je preduvjet uspjeha, a traganje za idejom je prvi korak kojega poduzetnik mora poduzeti kako bi uopće zakoračio u svijet poduzetništva. Da bi došao do novih ideja i realizirao ih na što uspješniji način, pravi poduzetnik mora imati određene osobine, od kojih su najvažnije kreativnost, stvaralaštvo i domišljatost. Uspješnost nam predstavlja najvažniji aspekt poslovanja te se izražava pomoću prihoda, rashoda i rezultata poslovanja. Da bi poduzetnik uopće mogao krenuti u realizaciju vlastite ideje najprije je potrebno izraditi biznis plan. Biznis-plan (poslovni plan, poduzetnički projekt) je plansko-poslovni elaborat u kojem poduzetnik prikazuje svoje planove, ambicije i ideje. On omogućava realan prikaz poslovnog pothvata i očekivane rezultate, najprije samom poduzetniku, a zatim i svima drugima koji bi mogli biti uključeni u planirane poslovne aktivnosti. S obzirom da ne služi samo poduzetniku već i svima ostalima koji bi u njega mogli biti uključeni, dobro pripremljen biznis plan će stvoriti povjerenje kod korisnika te će se na taj način prije doći do željenih resursa, dok loše pripremljen biznis plan samo govori o poduzetnikovoj neprofesionalnosti i neiskustvu. Temeljni cilj svakoga biznis plana pa i ovoga je istraživanje isplativosti samoga projekta i opravdanosti ulaganja u njega. Ideja se razvila iz tradicije obitelji u posjedovanju apartmana u centru grada Splita te iz dobivenoga naslijeđa. Želja samoga poduzetnika je pružiti novu dimenziju provođenja odmora turista iz različitih dijelova svijeta

Jutronić, Andre (1970) CONTRIBUTO ALLO STUDIO SULLA PRESENZA DI MARCHIGIANI A SPALATO, Quaderni storici Vol. 5, No. 13 (1) (GENNAIO - APRILE 1970), pp. 261-266 (6 pages), Published By: Società editrice Il Mulino S.p.A.

Jutronić, Andre, Najstarija sačuvana knjiga rođenih Sutivana (1622.–1694.), u: Starine, 47 (1957.), 234.

Jutronić, Andre: Tri knjige bratovština u Sutivanu do 1798. godine. Građa i prilozi za povijest Dalmacije, 1974, 8, str. 74.

Jutronić, Andre: Četiri grupe dokumenata iz prošlosti Sutivana, Izdanje Historijskog arhiva u Splitu, sv. 7, str. 409-434, 1969

Jutronić, Andre: Gradnja Kavanjinove kuće u Sutivanu na Braču 1690-1705, Starine JAZU, knj. 48, str. 7-46, Zagreb, 1958

Jutronić, Andre. 1932. Natpisi u Sutivanu (Brač) Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku. Split, sv. 50 str. 347-349 i 439.

Jutronić, Andre. 1934. Naša primorska mjesta. Sutivan. Jadranska straža. Split br. 6. juni 1934, str. 234-236.

Jutronić, Andre. 1934. Ruševine bazilike sv. Ivana iz V. vijeka u Sutivanu na Braču. Novosti. Zagreb, br. 330, 30. 11. 1934. Str. 7.

Jutronić, Andre. 1957. «Loža» u Sutivanu. Brački zbornik, br. 3, Split, str. 274.

Jutronić, Andre. 1958. Gradnja Kavanjinove kuće u Sutivanu na Braču 1690-1705. Starine, knj. 48, JAZU, str. 7-45.

Jutronić, Andre 1970. Iz kulturne prošlosti Brača. Split: Matica hrvatska.

Jutronić, Andre (2002) Bračke teme, Književni krug, Split, 2002.

Jutronić, Andre. 1971. Bibliografija otoka Brača. Brački zbornik IX. 343 strane.

Jutronić, Dragan. 2001. Uz šezdesetu obljetnicu prvog broja Bračkog zbornika, Brački zbornik 20: 2001: 62-65.

Jutronić, Petar. 1957. Referat o razvitku elektrifikacije otoka Brača (prigodom puštanja u pogon kabela 8. IV 1956.). Brački zbornik 1957, br. 3

Jutronić, Nebodar i Petar. 2007. Zapisnik sa skupštine Grmara (Prag, 1924). Sutivan kulturna povijest 2007: 241-267.

Jutronić, Petar i Nebodar. 2007. O počecima elektrifikacije Sutivana, zamisli i ostvarenju projekta elektrifikacije Brača (Sutivan i Prag 1932) u knjizi Sutivan, kulturna prošlost 2007: 267-279.

Karač, Z., Žunić, A. ARHITEKTURA DALMATINSKIH I PRIMORSKIH VJETRENJAČA, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, HR – 10000 Zagreb, Kačićeva 26

Karmelić, M. (2022). 'Ranokršćanske crkve na otoku Braču', Završni rad, Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet, citirano: 04.09.2023., <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:172:264226>

Katunarić, Dražen. 2007. Ivan Ilić, Sokrat glogalnog sela u Sutivan, kulturna povijest 2007: 403-409.

Katunarić, D., Mlinac, F. (ur.). 2007. Sutivan – kulturna povijest. Zagreb: Litteris.

Kečkemet Duško. 1995. Jerolim Kavanjin na Braču. Bračka crkva. Supetar 17/1995 br. 2 (3) 18.

Kovačić, J. (1991). 'Andrija Bruttapelle i njegova radionica', *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 31(1), str. 347-353. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/118131> (Datum pristupa: 04.09.2023.)

O djelovanju altarista Andrije Bruttapellea (1728.-1782.) i njegove obiteljske radionice iznose se, pored već objavljenih, i arhivskih podaci koji pokazuju da je ta radionica u drugoj polovini 18. i prvoj polovini 19. stoljeća izradila brojne mramorne žrtvenike u srednjoj Dalmaciji, osobito na otoku Hvaru gdje joj je bilo sjedište.

Kranjčević, J. (2014). DALMATINSKI ARHITEKTI U ZBJEGU U EGIPTU 1944. - 1946.1. *Kulturna baština*, (40), 211-224. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/149277>

U radu se istražuje koji su dalmatinski arhitekti sudjelovali u zbjegu u Egiptu 1944.-1946. te koji je njihov doprinos u organizaciji privremenih naselja: El Shatt, El Khatadba i Tolumbat. Na temelju njihovih ostvarenja i djelovanja u zbjegu željelo se utvrditi kojoj vrsti urbanističkog naslijeđa pripadaju privremena naselja u Egiptu i kakav je njihov status, s obzirom da se nalaze na teritoriju druge države. Istraživanje je rađeno temeljem uvida u biografije pojedinih arhitekata te njihove ostavštine.

Leko, L. (2021). 'Održivo upravljanje turističkim proizvodima otoka Brača', Završni rad, Sveučilište VERN

U ovom radu prikazana su obilježja održivog turizma u svijetu kao i održivi trendovi koji postaju kulturni pomak u svijetu. Analizirano je stanje održivog razvoja turizma u Hrvatskoj zajedno s primjerima dobre prakse i osnovnim resursima za razvoj. Utvrđeni su dionici otoka Brača i načini kojima društveno odgovorno upravljaju turizmom. Cilj ovog rada je utvrditi mogućnost postizanja održivog razvoja turizma otoka Brača s fokusom na razvoj održivih turističkih proizvoda i upravljanje destinacijom. Rezultati istraživanja su pokazali kako većina ispitanika smatra održivost srednje bitnom i da otok Brač ima mjesta za napredak. Otok Brač je prepoznatljiv po 'suncu i moru', dok mu njegovi prirodni, kulturni, materijalni i nematerijalni resursi dozvoljavaju da bude održiviji, kvalitetniji i prepoznatljiviji po baštini. Uz prikazani napredak i dobru praksu Republike Hrvatske što se tiče održivog turizma, otok Brač već posjeduje održivu turističku ponudu koju prikazuje tijekom svoje sezone. Svaka od jedinica lokalne samouprave ima razvojne strategije koje upućuju na povećanje kvalitete resursa i njihovu održivost.

Lewis, A.P., & Alempijević, N. (2014). 'Nothing without Neighbours' – Interlocal Relations and Campanilistic Narratives on two Croatian Islands. *Journal of Mediterranean Studies* 23(2), 153-168.

On the Croatian islands of Hvar and Brač, there is a diversified system of rivalry and animosity among island communities, defined by the term campanilism. It is based on stereotypes about inhabitants of neighbouring island localities or neighbouring islands and on the production of mocking collective nicknames. Anecdotes, jokes, proverbs and similar oral forms are used as a means of confirming characteristics attributed to certain communities. Nowadays their performance is mainly connected to sporting events, celebrations of patron saints' days and school children's disputes. Previously they were considered to be a form of exclusively intra-island knowledge. Islanders mostly found them insulting. However, some communities have decided to turn these stereotypes into brands, highlighting them in representations of local identities and in tourist promotion. In this paper we analyze the way in which certain stereotypes focusing on islanders' flaws or virtues are used in contemporary identity strategies and the construction of local uniqueness.

Lozo, Stjepan i Ljubomir Radić. 2012. Zavjetni darovi pomoraca – makete brodova. Split: Hrvatski pomorski muzej Split.

Lukšić, Ivo. Zmorac i kopnenjak u Sutivanu na otoku Braču. Hidrografski godišnjak (Split), (1968) ; str. 125–136.

Lukšić, Ivo. Lokalni vjetrovi i problem zagađenja u Sutivanu na otoku Braču. Druga konferencija o zaštiti Jadrana : zbornik referata : knjiga II : Hvar, 11– 13. 4. 1979. Hvar : [s. n.], 1979. Str. 151–159

Lukšić, Ivo. Obalna cirkulacija u Sutivanu na otoku Braču. Priroda (Zagreb), vol. 8 (1991) br. 8 ; str. 31–33

Lukšić, Ivo. Kopnenjak i onečišćenje zraka u Sutivanu. Zaštita zraka '97 : priopćenja / Prvi hrvatski znanstveno-stručni skup Zaštita zraka '97, Crikvenica, 16–18. 10. 1997.; urednici Krešimir Šega... [et al.]. Zagreb : Hrvatsko udruženje za zaštitu zraka, 1997. Str. 467–471.

Lukšić, Ivo. Pripreme za Brački povjetarac u 1997. godini. Bračka crkva (1997), br. 1 ; str. 32.

Lukšić, Ivo. Identifikacija vjetrova obalne i planinske cirkulacije na otoku Braču, *Hrvatski meteorološki časopis*, 56(56), str. 47-76. (2023)

Lulić, L., Matić, R. (2009) Otkvačeni rekordi pribranih sportaša, u: *Nautica*, 69/2009, 40-43

Ljubetić, Jerko. 2007. Čileanski pisci sutivansog podrijetkla. U knjizi *Sutivan, kulturna prošlost*. 2007: 385-403.

Mačka u kampanelu : ponos i predrasude (2019) ur. Mlinac, F., Hrvatska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović, Sutivan

Makjanić, L. (2020). 'Specifičnosti sidrišta otoka Brača', Undergraduate thesis, University of Split, Faculty of Maritime Studies

Ovim radom detaljnije su istražene i opisane sve luke i uvale otoka Brača. U uvodu su objašnjene najvažnije informacije o sidrištima i sidrenju općenito, dok su glavnom poglavlju rada analizirane sve uvale i luke uzduž obale. Budući da na pomorskim kartama i u peljarima nisu navedene neke manje uvale, te nisu detaljno analizirana njihova obilježja, ove informacije mogu biti od velike koristi nautičarima, charter agencijama, kao i lokalnom stanovništvu, u cilju boljeg upoznavanja obale najvećeg srednjedalmatinog otoka.

Manczak, W. (1998). Etymologia nazw chorwackich typu "Sutivan." *Wiener Slavistisches Jahrbuch*, 44, 115–120.

Manzoni, I.(1926) Dobrodošlica Ivanu Ivanoviću na povratku iz Antofagaste u svoje rodno mjesto Sutivan dne 8. VIII. 1926., Leonova tiskara, Split, 1926.

Marović, Duško. 1995. Glazbeni događaj u Sutivanu. Bračka crkva. Povremeno glasilo bračkih župa. Godina XVII. Sranj 1995: 21.^[1]_{SEP}

Marović, Duško 1997. Športska djelatnost Andre Jutronića. Brački zbornik 19: 35-41.

Marović, Duško 1999. Povijest športa na otoku Braču. Brački zbornik.

Martinic Beros, Mateo (1992) La inmigración croata en Magallanes. Apellidos y origen regional

La determinación de la cuantía de la inmigración croata en Magallanes se ha visto dificultada por la inexistencia de documentos que informen

Martinić Jerčić, L. (2018). 'Razvoj naselja otoka Brača', Završni rad, Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet

Rad se bavi razvojem naselja na otoku Braču. Obuhvaća historijsko-geografski osvrt na naseljavanje otoka Brača, prirodno-geografsku osnovu i društveno-gospodarske prilike. Pomoću tih obilježja prikazan je sustav naselja na otoku Braču.

Márton, E., Drobne, K., Čosović, V., Moro, A. (2003) Palaeomagnetic evidence for Tertiary Counterclockwise rotation of Adria, *Tectonophysics*, Volume 377, Issues 1–2, Pages 143-156

With the aim of obtaining Tertiary palaeomagnetic directions for the Adriatic Foreland of the Dinaric nappe system, we carried out a palaeomagnetic study on platform carbonates from stable Istria, from the northwestern and the Central Dalmatia segment of imbricated Adria. Despite the weak to very weak natural remanences of these rocks, we obtained tectonically useful palaeomagnetic directions for 25 sites from 20 localities. All exhibit westerly declinations, both before and after tilt correction. Concerning the age of the magnetizations, we conclude that five subhorizontal and magnetite bearing Eocene localities from stable Istria are likely to carry primary remanence, whereas three tilted and hematite-bearing ones were remagnetized. In the northwestern segment of imbricated Adria the cluster of the mean directions improved after tectonic correction indicating pre-tilting magnetization. In contrast, Maastrichtian–Eocene platform carbonates from Central Dalmatian were remagnetized in connection with the late Eocene–Oligocene deformation or Miocene hydrocarbon migration. Based on the appropriate site/locality means, we calculate mean palaeomagnetic directions for the above three areas and suggest an alternative interpretation of the data of Kissel et al. [*J. Geophys. Res.* 100 (1995) 14999] for the flysch of Central Dalmatia. The four area mean direction define a regional palaeomagnetic direction of $Dec=336^\circ$, $Inc=+52^\circ$, $k=107$, $\alpha_{95}=9^\circ$. From these data we conclude that stable Istria, in close coordination with imbricated Adria, must have rotated by 30° counterclockwise in the Tertiary, relative to Africa and stable Europe. We suggest that the latest Miocene–early Pliocene counterclockwise rotations observed in northwestern Croatia and northeastern Slovenia were driven by that of the Adriatic Foreland, i.e. the rotation of the latter took place between 6 and 4 Ma.

Matić, V., 2017. Plovidba kao figura sjećanja–primjer vapura na otoku Braču.

This master thesis deals with the collective memory of sailing of vapor alongside places Sutivan, Supetar, Splitska, Postira, Pučišća, Povelja and Sumartin on the island of Brač. Relying on the qualitative method of narrative analysis and theoretical concepts, an effort has been made to answer the question whether sailing of vapor is a place of remembrance and a figure of memory and why it is followed by nostalgia. A special emphasis has been put on the collective memory of the people born between 1955 and 1960 who sailed with vapor at the beginning of the 1970s. The thesis has been structured into three parts with every part dealing with the analysis and interpretation of sailing as a place of remembrance, figure of memory and the anchorage of nostalgia.

Matura, A. (2019). 'Toponimija starokršćanskih lokaliteta na području rimske provincije Dalmacije', Master's thesis, University of Zadar

U radu se nastoji objasniti uloga toponimije i toponomastike u arheologiji te kako se one u arheologiji mogu koristiti, jednako kao što se i arheološki lokaliteti zajedno sa svojim materijalom mogu iskoristiti za interpretiranje toponima. U radu je obuhvaćen prostor nekadašnje rimske provincije Dalmacije te će se pokušati povezati današnji toponimi s prisutnošću starokršćanskih objekata, odnosno crkava, samostana, utvrda i groblja.

Martinić-Jerčić, L., 2018. *Razvoj naselja otoka Brača* (Doctoral dissertation, University of Zagreb. Faculty of Science. Department of Geography). Medicina, Društvo, čovjek: Živost kritike Ivana Illicha(1926. -2002.) deset godina nakon njegove smrti. 2012. (Simpozij) Knjižica sažetaka. Rijeka: Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci: 1 - 21.

Mifka, B., i Vučetić, V. (2012). 'Vremenska analiza za vrijeme velikog šumskog požara na otoku Braču od 14. do 17. srpnja 2011.', *Vatrogastvo i upravljanje požarima*, II.(1.), str. 13-25. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/103617> (Datum pristupa: 04.09.2023.)

Tijekom šumskog požara na otoku Braču, u samo nekoliko dana, izgorjela je velika površina od oko 5600 ha borove šume, makije, niskog raslinja, maslinika i vinograda, što ga svrstava među najveće požare u Hrvatskoj. Za vrijeme trajanja šumskog požara od 14. do 17. srpnja 2011., na otoku Braču analizirani su prizemni podaci brzine i smjera vjetera, temperature i relativne vlažnosti zraka s klimatoloških postaja Bol i Sutivan, s glavnih (satne vrijednosti) i automatskih (10-min podaci) postaja Hvar, Makarska i Split-Marjan. Za procjenu opasnosti od požara primijenjena je kanadska metoda za izračunavanje indeksa FWI (Fire Weather Index), koji je za trajanja požara pokazivao vrlo veliku opasnost. Požar se nakon početka, oko 14 h, u uvali Blace širio velikom brzinom. Uoči požara pri tlu je puhalo umjereno do na udare jako jugo. Na postaji Bol relativna vlažnost zraka je iznosila 38%, a maksimalna dnevna temperatura zraka bila je 35°C u 15 h po ljetnom vremenu prvog dana požara. Dnevni hod relativne vlažnosti zraka bio je poremećen u odnosu na uobičajeni. Numeričkim modelom ALADIN/HR simulirani su vertikalni profili brzine i smjera vjetera iznad Bola prvog dana požara. Modelirani vertikalni profil brzine vjetera pokazuje maksimum brzine vjetera u donjoj troposferi oko 9 m/s u sloju 390 m do 750 m što je utjecalo na brzinu širenja požara. Drugog dana požara, došlo je do promjene smjera vjetera s juga (SE) na maestral (NW). To je uvjetovalo promjenu

smjera širenja šumskog požara. Međutim, za bolju poveznicu između vremenskih prilika i ponašanja šumskog požara nužne su detaljne informacije s terena koje bi osobito pomogle u predviđanju nastanka požara raslinja na Jadranu.

Milek, T.M., Šimala, M. and MARKOTIĆ, V., 2015. First records of bougainvillea mealybug (*Phenacoccus peruvianus* Granara de Willink, 2007) and Madeira mealybug (*Phenacoccus madeirensis* Green, 1923) (Hemiptera: Pseudococcidae) in Croatia. *Zbornik predavanj in referatov*, 12.

Miliša, Miona. "Marmore Lavdata Brattia." ASMOsia XI Interdisciplinary Studies of Ancient Stone, Proceedings of the Eleventh International Conference of ASMOsia, Split, 18–22 May 2015 XI (2018): 963–79.

Mišetić, R. (2010) Srednja Dalmacija: prostor diferenciranoga demografskog razvitka (1961. – 2001.), *Migracijske i etničke teme*, br. 3, str. 297-319

The paper analyses Central Dalmatian territory in the 2nd half of the 20th century as one of demographically more progressive parts of the Republic of Croatia. Analyses of overall population trends and the dynamic components of overall trends (natural change and migration balance) have been made for the 1961 to 2001 period. The space has been analysed through its three components: the hinterland, the coastal area and the islands. The results have shown that all three components of Central Dalmatia have not been equally characterized by the cited demographic progression. Namely, by the analysis (dissection) of the dynamic components of the overall population trends, it was established that two out of the three spatial components of the Central Dalmatian territory were in a regressive, and only the smallest one of them in a progressive demographic phase throughout the entire analysed period. In this way, Central Dalmatia proved to be a space of differentiated demographic development with an unfavourable developmental structure, where population is concentrated in the narrow longitudinal coastal zone.

Mladineo Mika, H., 2020. PISMA IVE VOJNOVIĆA IZ OSOBNOG ARHIVSKOG FONDA ANTE TRESIĆA PAVIČIĆA. *Kulturna baština*, (46), pp.141-176.

Mlinac, Franjo. 2007. Općina Sutivan – sažeti povijesni pregled U knjizi Sutivan – kulturna povijest Zagreb: Litteris 2007:15-27.

Mlinac, F. (2005) Granica od pjeva ptica, u: Biseri Jadrana: otok Brač, ur. Bošnjak, M., Fabra, Zagreb 2005.

Mlinac, F. (2006) As far as the bird sings, u: The Island of Brač (2006) ur. Karlić, B., Fabra, Zagreb, 2006.

Mlinac, F. (2008) Deset godina adrenalina, u: More magazin, 160/2008, 84-87

Mlinac, F. (2011) Kontra kratke pameti, u: More magazin, 196/2011., 56-59

Mlinac, F. (2021) Priča o mački u kampanelu = The Story about the cat in belfry, Hrvatska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović, Sutivan

Mlinac, T. Škaljac, M. (2012) 103 samonikle biljke otoka Brača : vodič za šetnju prirodom, Hrvatska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović, Sutivan

Nakićen, J., i Čuka, A. (2016). 'Demografski razvoj otoka Brača i sklonost otočana iseljavanju', *Migracijske i etničke teme*, 32(3), str. 319-351. <https://doi.org/10.11567/met.32.3.2>

Nižetić, K. (2021). 'UPRAVLJANJE PRORAČUNOM JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE NA PRIMJERU OPĆINA OTOKA BRAČA : Završni rad', Specijalistički diplomski stručni, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet

Ciljevi rada su na temelju analize proračuna jedinica lokalne samouprave determinirati ključne karakteristike prihodovne i rashodovne strane kako bi se definirale smjernice za efikasnije upravljanje proračunom i podigla razina fiskalnog kapaciteta općina i gradova na otoku Braču. Prihodi poslovanja kod svih općina otoka Brača zauzimaju najveći udio dok najveće ukupne prihode po glavi stanovnika ostvaruje Općina Sutivan. Uspoređujući strukturu rashoda poslovanja prema ekonomskoj klasifikaciji može se primijetiti da su kod svih analiziranih općina otoka Brača u 2020. godini, najznačajniji

materijalni rashodi. Uspoređujući fiskalne kapacitete analiziranih općina može se zaključiti kako se Općina Sutivan nalazi iznad svih promatranih općina otoka Brača po pitanju većine promatranih pokazatelja prihoda p/c i rashoda p/c

Orlić, M., Penzar, B., & Penzar, I. (1988). Adriatic Sea and Land Breezes: Clockwise Versus Anticlockwise Rotation. Journal of Applied Meteorology (1988-2005), 27(5), 675–679

Rotary spectra were computed from wind data collected in the summers of 1978 and 1979 at six stations along the east Adriatic coast. The spectra showed diurnal peaks associated with sea and land breezes and their spatial variability is analyzed in this note. It appears that the energy of sea and land breezes.

Orlić, M., Kuzmić, M., Pasarić, Z. (1994) Response of the Adriatic Sea to the bora and sirocco forcing, Continental Shelf Research, Volume 14, Issue 1, Pages 91-116

The response of the Adriatic shelf waters to dominant winter winds is analysed: the bora, which is a cold, katabatic wind blowing from the northeast; and the sirocco, which blows from the southeast and brings warm Mediterranean air. Currents and sea-level changes, caused by momentum exchange at the air-sea interface, are simulated using a three-dimensional numerical model. Numerical predictions are verified through comparison with data collected in the area. It is shown that the bora induces a rather complex response of the Adriatic Sea, with sea levels organized in several lows and highs and the current field dominated by the wind-curl effect. The currents are directed downwind under the bora maxima, upwind under the minima. Simulations of the bora-driven sea levels and currents are supported by results of in situ measurements carried out on the Adriatic shelf. Moreover, they are confirmed by an analysis of the Coastal Zone Color Scanner (CZCS) imagery, showing that during the bora episodes highly-productive Po-influenced waters extend from the river mouth in an offshore direction, due to advection by upwind currents. The sirocco piles up water in the North Adriatic and brings about the occurrence of storm surges along the northern shorelines. This process has been documented amply in the literature. According to the present model, the sirocco-driven currents are controlled by two different mechanisms: bottom slope, supporting the existence of a cyclonic and an anticyclonic gyre in the sea; and wind curl, which is a source of cyclonic vorticity in the basin. The data show that the sirocco may reverse the current usually found along the western coast, when the wind-forced current component becomes stronger than buoyancy-driven residual flow. Response of the Adriatic Sea to the bora and sirocco forcing

Palijan, N. (2020). 'Stanje i problemi osnovnog školstva na hrvatskim otocima', Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet

Ovaj diplomski rad donosi detaljan prikaz stanja osnovnog školstva na hrvatskim otocima. Analiza je provedena na razini općina i gradova za područja šest županija koje djeluju na otocima. U radu se ukazuje na višestruke probleme hrvatskih otoka pa se tako raspravlja o demografskoj problematici, prometnoj izoliranosti otoka, nedostatku radnih mjesta i slično. Sve se to odražava na broj učenika i osnovnih škola na otocima te status osnovnoškolskih ustanova (matične i područne škole). U radu su korišteni statistički podatci Državnog zavoda za statistiku te Ministarstva znanosti i obrazovanja dostupni na internetskoj platformi Školski e-Rudnik za školske godine 2013./2014. i 2017./2018. Prema posljednjim raspoloživim podatcima u šk. god. 2017./2018. na hrvatskim je otocima 39 matičnih i 69 područnih škola. Godine 2008. pokrenut je projekt e-Otoci koji je pomogao učenicima otočnih područnih škola da se povežu i prate nastavu matičnih škola (najčešće na obali). Trenutno (2019.-2022.) je u tijeku njegova druga faza. Iako je projekt omogućio kvalitetniju izvedbu nastave, on za sobom povlači i mnoge nedostatke koji su opisani u radu. Sve ove faktore valja dobro proučiti i ustanoviti u kojoj su mjeri ti problemi prisutni, zašto za njih nije pronađeno rješenje i jesu li se u međuvremenu pojavili neki novi problemi i izazovi.

Pavlović, A. (2014). 'Sutivan - turizam malog mesta : diplomski rad', Diplomski rad, Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije.

Cilj projekta je otkriti kakav turizam i za kakav profil korisnika Sutivan kao malo mjesto na otoku može ponuditi te pronaći rješenje za izrazito sezonski karakter bračkog turizma. Danas se uspješan turizam mjesta treba temeljiti na kvaliteti života njegovih stanovnika. Definiranje turističkog sadržaja na ovakav način omogućuje posjetitelju da se ovdje osjeća kao dio lokalne zajednice i sudjeluje u njenom životu jer je u mogućnosti direktno i u većoj mjeri konzumirati javne i gradske usluge, a ujedno ima jedinstvene vizure, plažu i čisto more

Pejnović, I. (2018). 'Interpretacija krednih facijesa otoka Brača u svijetlu paleomagnetnih istraživanja Vanjskih Dinarida', Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet

Diplomski rad sadrži facijesne i mikropaleontološke opise uzoraka litificiranih stijena i paleomagnetnih jezgara odabranih lokaliteta otoka Brača. Opisani uzorci su starosti raspona od gornje krede do donjeg eocena. Formaciji Gornji Humac odgovaraju naslage iz uvale Maslinova, formacija Dol utvrđena je u uzorcima iz kamenoloma Nerežišća i s izdanka Zagvozd, a naslage formacije Sumartin nalazimo u uvalama Likva, Splitska, Mirca i Sumartin i kamenolomu Pučišća). Uzorcima je pridodan talotni okoliš prema Wilson-ovom modelu facijesnih zona, te je ustanovljeno da su stijene na svim lokalitetima taložene u uvjetima unutarnje platforme s povremeno ograničenom cirkulacijom vode, osim na lokalitetu Nerežišća gdje je pelagički facijes nastao na otvorenom šelfu. Na lokalitetu Likva, uz naslage mastrihta, mikrofosilima je dokazan danski kat (paleocen). Eocenske (ipr) naslage bogate koničnim aglutiniranim foraminiferama leže na paleocenskim. Mikrofosili određeni u uzorcima iz uvale Mirca upućuju na paleocensku

starost. Usporedbom litoloških svojstava stijene s njihovim primarnim remanentnim magnetizmom ustanovljena (potvrđena) je njegova negativna korelacija s udjelom bioklasta u stijeni.

Pejović, D., & Radoičić, R. (1985). Contribution to the study of Upper Cretaceous stratigraphy of Brač. *Geologija*, 28(1), 121–150

The biostratigraphy of a part of Senonian of the northern part of the Brač island is given on the base of biota of beds in the areas of Pučišća, Sutivan, Supetar-Spliska, east of Povalje and Vošćica. Also the biostratigraphic outline of the middle part of the Upper Cretaceous series of the southwestern part of Brač is presented, and distinguishing of certain formations proposed, which have still to be described in more detail. *Pironea milovanovici* (the youngest in the "evolutionary series" of *pironeas*) which was considered the index fossil of the Upper Maastrichtian, in the succession at Brač occurs in limestones of Campanian age. The stratigraphic extension of genus *Pironea* Meneghini is consequently Campanian and Maastrichtian. The genus *Colveria* Klinghardt has the same stratigraphic range. *Keramosphaerina tergestina* appears most probably in the Upper Santonian, and it disappears during the Upper Campanian.

Perinić Lewis, A., Rajić Šikanjić, P., Miloš, M. and Kolarić, B., 2022. Death, funerals and mourning on the Croatian islands during the COVID-19 pandemic. *Collegium antropologicum*, 46(3), pp.229-235.

Perojević, Snježana ; Trifunović, Branislav ; Busatto, Tina, Grubišić ; Hrvoje ; Trifunović, Vanda,
Konzervatorski elaborat kuće na Obali kralja Tomislava 2, Sutivan

U konzervatorskom elaboratu se obrađuje prostorno- povijesni razvoj istočnog dijela sutivanske luke s naglaskom na kuću izgrađenu na samom sjeveroistočnom uglu luke. Na temelju studije izrađeni su valorizacija te prijedlog mjera zaštite kuće na adresi Obala kralja Tomislava 2.

Petrić, I. (2020). 'UTJECAJ DRUŠTVENIH MREŽA NA ORGANIZACIJU UTRKE "UVATI VITAR" NA OTOKU BRAČU',
Master's thesis, University of Split, University Department of Professional Studies

Društvene mreže su stranice na kojima se kreira i uređuje osobni profil, a služi za komunikaciju, dijeljenje sadržaja, te u posljednje vrijeme sve više se koriste kao marketinški alat prilikom oglašavanja. Društvene mreže su namijenjene svim generacijama i široko su rasprostranjene bez obzira na dobne granice. U sklopu organizacije maratona Bike Friendly održava se utrka „Uvati vitar“. To je velika biciklistička utrka sa startom i završetkom u Sutivanu na otoku Braču. Prilikom organizacije se koriste društvene mreže u svrhu lakše i brže komunikacije među organizatorima i volonterima. Društvene mreže koje se koriste prilikom organizacije ovog događaja su Facebook, Instagram i WhatsApp

Pijanović, F. (2017). 'Regionalizacija Dalmacije - prijedlog novog administrativno-teritorijalnog ustroja',
Završni rad, Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet

Polazeći od činjenice da se na području Dalmacije nalazi preveliki broj jedinica lokalne samouprave, u ovome radu su analizirane sve jedinice lokalne samouprave, koje se nalaze na području Dalmacije. Predmet ovog rada upravo je analiza postojećeg stanja unutar jedinica lokalne samouprave. Analiza jedinica lokalne samouprave provedena je na temelju: demografskih pokazatelja, socioekonomskih pokazatelja, prometne povezanosti i centralnih funkcija. Metode korištene u ovome radu su: analiza literature i izvora, analiza statističkih podataka, metode vizualizacije i analize u GIS-u. Cilj ovog rada je prijedlog novog administrativno-teritorijalnog ustroja Dalmacije. Pretpostavka je da će analiza pokazati kako je većina jedinica lokalne samouprave premala i ovisna o financijskoj pomoći države i županije unutar koje se nalazi. Nakon analize trenutnog administrativno-teritorijalnog ustroja, predložen je novi administrativno teritorijalni ustroj s manjim brojem krupnijih jedinica lokalne samouprave. Novi administrativno-teritorijalni ustroj temelji se na jedinicama lokalne samouprave koje su zadovoljile sve kriterije tijekom analize te su im pripojene ostale na temelju međusobne udaljenosti i prometne povezanosti.

Podrug, J. (2019). 'Vatrocenar Supetar : diplomski rad', Diplomski rad, Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije

Grad Supetar, kao svojevrsno središte otoka Brača, nema prikladan vatrogasni dom. Općina Supetar svojim DVD-om obuhvaća još tri općine: Postira, Nerežišća i Sutivan. Novi vatrogasni dom omogućava prikladniji prostor za vatrogasce sa sadržajima i prostorima koji su nužni za obavljanje djelatnosti. Vatrogasni dom u manjim zajednicama predstavlja i centar koji rado koriste "lokalci" u edukativne, rekreativne ili neke druge svrhe te često postaje centar socijalizacije i razmjene iskustava. Stoga predloženo arhitektonsko rješenje unosi i sadržaj za lokalno stanovništvo.

Prijatelj Pavičić, I. (2008) Prilog poznavanju djelovanja altarista Pietra Cavallierija u Dalmaciji. U: Pažanin, I. (ur.) *Vinišćarski zbornik*. Vinišća, Vinišće: Župa Presvetog Srca Isusova, str. 35-54.

U radnji se analiziraju dosad neobjavljeni arhivski podaci o altaristi mletačkog porijekla Pietru Cavallieriju (umro 1769.) za kojeg je utvrđeno da je bio djelatnik u srednjoj Dalmaciji između 1753. i 1769. godine. Poznato je da je radio na oltaru crkve sv. Marine u Marini (1753.), na glavnom oltaru

(1759.) i tabernakulu župske crkve u Marini (1757.), te na dvama oltarima u župskoj crkvi u Sutivanu: oltaru Gospinog Uznesenja i glavnom oltaru. Na temelju iznesene arhivske građe i stilske analize oltara i tabernakula na kojima je Cavallieri radio pokušava se istražiti njegovo mjesto u okviru altarističke aktivnosti u srednjoj Dalmaciji u trećoj četvrtini XVIII. stoljeća.

Rađa, B., Bonacci, O., Rađa, T. et al. (2020) The water and biology on a small Karstic island: the Island of Brač (Croatia) as one example. *Environ Earth Sci* 79, 116

The objective of this paper was to stress the significance of a holistic interdisciplinary approach to analyses of a small karst island valuable and vulnerable ecosystem. To reach that aim, this paper presents ecohydrological data and standard methods of biological surveying in subterranean habitats. The Island of Brač, with a total area of 394.57 km², is the third largest Croatian island in the Adriatic Sea. The island stretches east–west direction between 43°16' and 43°23' N and 16°25' and 16°54' E. The penetration of surface water through calcareous substrate into the underground and the sea water from the Adriatic side has created a system of caves, and this study investigated 225 pits and caves of such a nature. An overview of karst ecohydrological characteristics on the island of Brač through its geology, climatology, geography, speleology and biology is given. A decrease in rainfall and increasing air temperature were observed. If these processes continue, this vulnerable island ecosystem can be endangered. This paper also includes an analysis of the physicochemical parameters and faunal composition of six groundwater habitats: the spring "Martinica", the mine "Minjera", the pit "Jama u Kotliću", the pit "Jama na Bijaki", the pit "Jama u Podstražišću" and the well "Studenac". Based on salinity, the groundwaters are limnic and anchihaline. The subterranean macroinvertebrate fauna consists of Gastropods and Crustaceans. Two records confirm the new gastropod genus and species *Semisalsa* n.sp. and *Hydrobiidae* n.g. et n.sp. Preliminary anatomical data on *Balkanostenasellus* specimens show significant differences between the described *Balkanostenasellus* species. Other crustacean representatives are *Niphargus hebereri* and *Titanethes* sp. All faunistic results are the subject of further taxonomic surveys and provide a significant contribution to increasing knowledge about subterranean fauna in Croatia, as well as their protection.

Rendić Ivanović A. (2023) Uzvišena gesta ljubavi: izabrane pjesme, ur. Mlinac, F., Hrvatska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović, Sutivan

Roberts, D.F. Noor, Z.M. Papiha S.S. & Rudan, P. (1992) Genetic variation in Brač, Croatia, *Annals of Human Biology*, 19:6, 539-557

A serological survey of the Dalmatian island of Brač (Croatia), based on a total sample of 747 subjects, shows considerable local genetic variation. While the overall gene frequencies are much as expected from the island's geographical position, the local genetic heterogeneity is made up of differences between the inland and coastal villages, differences between the two coastal areas, and variation among the older inland villages. This heterogeneity is interpreted as deriving from the settlement process (founder effect), random differentiation, and the essentially local marriage pattern.

Rogić-Nehajev, I. (2006) Tipologija naselja i stambenih tvorevina za povremenu uporabu, Društvena istraživanja - Časopis za opća društvena pitanja, Issue No: 81+82, Page Range: 79-96

In the text the author gives a typology of housing developments and housing units characterised by temporary residence, and analyses the social and environmental consequences of building practices. The typology is based on the degree of influence that second homes have on the structure of housing developments. In this sense the transformation of the development depends on the share of housing units for occasional use in the overall housing facility. The result of such transformations is evident also in the dynamics of the mutual relationship between the two main parties concerned: the community of the permanent (local) population and temporary population (translocal community). The second part of the paper deals with the morphological distribution of building types and complexes, among housing units for temporary living. If the matter is examined from the point of view of a social-environmental perspective, the consequences in the environment can be defined as "building pollution", in other words as active barbarisation of housing developments and landscapes.

Russell, B. (2013) Roman and late-antique shipwrecks with stone cargoes: a new inventory, *Journal of Roman Archaeology*, 26, 331-361

Sefc, K., et al. (2020) Phylogeographic structure and population connectivity of a small benthic fish (*Tripterygion tripteronotum*) in the Adriatic Sea. *Journal of Biogeography*, 47 (11)

Population connectivity of benthic marine organisms depends strongly on planktonic larval dispersal and is controlled by geographic distance and oceanographic structure. We examine isolation by distance versus resistance to barriers (ocean current boundaries) against a background of post-glacial habitat expansion in a small benthic fish of the Adriatic Sea. Location: Adriatic Sea, Eastern Mediterranean. Taxon: *Tripterygion tripteronotum*. Methods: We performed population genetic analyses using mitochondrial control region sequences of 550 individuals from 25 locations sampled along the Eastern Adriatic coast. Investigations of population structure included differentiation tests, cluster analyses and distance-based redundancy analysis. We then ran Lagrangian simulations of passive larval drift to examine correlations among population structure, geographic distance and the

Adriatic gyre system. To test for signatures of a post-glacial range expansion, we modelled the demographic history of the populations and examined the geographic distribution of genetic diversity. Results: Genetic population structure corresponded to the Adriatic gyres without additional effect of geographic distance. Inference of northward-biased gene flow between the northern and the Istrian gyre was consistent with simulated trajectories of passive drift, whereas the phylogeographic break coinciding with the boundary between the Central and the Northern Adriatic gyre was stronger than predicted by drift simulations. Genetic connectivity of populations within gyres was high. Genetic signatures of population expansion were consistent with a rapid post-glacial recolonization of the northern Adriatic.

Sirnice otoka Brača : okusi i mirisi djetinjstva = The Sirnica Festival of the Island of Brač : the flavors of childhood (2022) ur. Mlinac, F., Hrvatska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović, Sutivan

Spicijarić Paškvan, N., i Stipanović, I. (2021). 'Samarica ili derić. Prilog etimologiji.', *Problemi sjevernog Jadrana*, 19(-), str. 97-114. <https://doi.org/10.21857/yrvqte3k9>

Samarica ili derić jednostavna je konstrukcija koja se sastoji od koso položene grede i sustava užadi i kolotura, a služi(la je) za pretovar tereta na brodovima. Cilj je ovoga rada terenskim ispitivanjem u Kostreni popisati osnovne dijelove toga sustava te ih etimološki obraditi. U etimološkoj će se analizi odrediti posljednji jezik davalac za kostrensku riječ, tj. njezina neposredna etimologija (etymologia proxima). Nakon toga pokušat će se analizirati i njezina daleka etimologija (etymologia remota).

Splitski epik Jerolim Kavanjin : o 300. obljetnici smrti : zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanog u Splitu 22. rujna 2014., ur. Lučin, B. I Dukić, D., Književni krug Split, 2018.

Spomenica prof. Andre Jutronić, 1895 – 1977, u povodu 10-obljetnice smrti (1987), ur. Ivo Marinković, SIZ kulture Općine Brač, Supetar

Stančić, D Z., Veljanovski, T. (2000) Understanding Roman settlement patterns through multivariate statistics and predictive modelling, In: *Beyond the Map: Archaeology and Spatial Technologies* Ur. Gary R. Lock, IOS Press, 2000, Pages 147-157

Stanković, A. (2019). 'Sakralna baština otoka Brača', Završni rad, Sveučilište u Splitu, Umjetnička akademija

Župne crkve otoka Brača oslikavaju društveni položaj zajednica na otoku uglavnom u novom vijeku. Tome je razlog činjenica da je većina današnjih mjesta nastala spuštanjem stanovništva na obale tek od 15. stoljeća nadalje. Kako su nastala priobalna naselja, tako su se s vremenom nove župe odvajale od starih župa u unutrašnjosti te su se gradile nove župne crkve. Taj proces počinje sa 16. stoljećem, kada se grade prve faze župnih crkava. Ipak najizrazitiji biljeg na župnim crkvama otoka Brača ostavilo je vrijeme baroka (17. i 18. stoljeće). Tada su podizane, proširivane i preuređivane mnoge bračke župne crkve. Barok je kao omiljen stil na Braču dugo trajao. Među graditeljima tog razdoblja najdublji je trag ostavio Ignacije Macanović, trogirski graditelj koji je radio na crkvama u Gornjem Humcu i Nerežišćima. Jedno su od dojmljivih obilježja baroka na otoku su zvonici sa završnom lukovicom, kakvi su izgrađeni u Pučišćima, Donjem Humcu i Sutivanu

Steuber, T., Korbar, T., Jelaska, V., Gušić, I. (2005) Strontium-isotope stratigraphy of Upper Cretaceous platform carbonates of the island of Brač (Adriatic Sea, Croatia): implications for global correlation of platform evolution and biostratigraphy, *Cretaceous Research*, Volume 26, Issue 5, Pages 741-756

Abstract: The chronostratigraphy of Coniacian–Maastrichtian platform carbonates exposed on the island of Brač and the adjacent mainland has been revised, based on numerical ages derived from strontium-isotope stratigraphy (SIS) of low-Mg calcite of rudist shells. The Dol intra-platform basin formed during the mid-Coniacian–early Santonian. The base of the prograding Pučišća Formation is of mid-Santonian age (84.9Ma) in the southeast, and late Middle Campanian (77.3Ma) in the northwest of the island, indicating a progradation rate of the platform margin of ca. 2.5km/myr. Subaerial exposure of the platform occurred during the latest Middle Campanian and is coeval with a major drop in sea level reported from the Boreal Realm, North America, and the southern Tethyan margin. The base of the Sumartin Formation is revised here to the earliest Late Campanian (ca. 75Ma). At its top, the formation contains rudist-bearing limestones of latest Maastrichtian age (65.4–65.0Ma). The exact position of the K/T boundary cannot be drawn due to the lack of material suitable for SIS, and to the absence of diagnostic fossils in restricted innermost-platform deposits of the Liburnian Formation, which follows conformably over the rudist-bearing Sumartin Formation. Based on the revised chronostratigraphy of platform evolution, and particularly on the numerical ages that constrain the progradation of the Pučišća Formation, the stratigraphic ranges of characteristic Tethyan rudist bivalves and benthic foraminifers are re-evaluated.

Stivanska kronika: glasilo Općine Sutivan, serijska publikacija, brojevi: 1/2004., 2/2005, 3/2009, 4/2017, 5/2021

Šaban, L. (1980). 'POVIJESNE ORGULJE KAO KULTURNA BAŠTINA DALMACIJE', *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 21(1), str. 555-571. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/159787> (Datum pristupa: 04.09.2023.)

Šimičić, L., Houtzagers, P., Sujoldžić, A., & Nerbonne, J. (2013). Diatopic Patterning of Croatian Varieties in the Adriatic Region. *Journal of Slavic Linguistics*, 21(2), 259–302

The calculation of aggregate linguistic distances can compensate for some of the drawbacks inherent to the isogloss bundling method used in traditional dialectology to identify dialect areas. Synchronic aggregate analysis can also point out differences with respect to a diachronically based classification.

Šimunović, Petar. 1972. Toponimija otoka Brača. Brački zbornik 10. Supetar: Skupština općine Brač. 318 str. + karte. Novo izdanje 2004. Bračka toponimija. Zagreb: Golden marketing-tehnička knjiga

Šimunović, Petar. 2006. Rječnik bračkih čakavskih govora. Supetar: Brevijar.

Štamol, V. and Marković, L., 1985. Prilog flori otoka Brača. *Acta Botanica Croatica*, 44(1), pp.99-106.

Telišman, P.M. (2000) PRIKAZ DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA OBALNE CIRKULACIJE NA JADRANU U IIRVATSKOJ, *Hrvatski meteorološki časopis*, 33/34, 63-59, 1998/99

Tešović, C. B., Martinuš, M., Golec, I. & Vlahović, I. (2020) Lithostratigraphy and biostratigraphy of the uppermost Cretaceous to lowermost Palaeogene shallow-marine succession: top of the Adriatic Carbonate Platform at the Likva Cove section (island of Brač, Croatia). *Cretaceous research*, 114

The Likva Cove section on the island of Brač (Croatia) represents a rare example within the Adriatic Carbonate Platform (AdCP) succession of the basal Palaeocene limestones overlying the uppermost Maastrichtian shallow-platform limestones with evidence of only a brief stratigraphic hiatus at the Cretaceous/Palaeogene (K/Pg) contact. Detailed study of the 50-m-thick section resulted in the description of eight lithofacies arranged into six lithostratigraphic units: rudist limestones, deposits with coral–stromatoporoid patch reefs, bindstones, and fine-grained limestones with benthic and rare planktonic foraminifera in the uppermost Maastrichtian (comprising microfossil assemblage biozones I and II), and limestones with benthic foraminifera (mostly discorbids), ostracods and rare planktonic foraminifera, and ostracod–discorbid limestones in the lowermost Palaeocene (representing microfossil assemblage biozone III). The K/Pg contact is constrained between the last occurrence of Maastrichtian benthic and rare planktonic foraminifera, and the first occurrence of Danian planktonic and benthic foraminifera. The uppermost Cretaceous bed represents a firmground, but low biostratigraphic resolution precludes defining duration of a probable short-lasting hiatus at the K/Pg contact. Planktonic foraminifera are mixed with benthic forms in a 3.5-m-thick interval comprising the K/Pg contact as a consequence of decreased depositional rate and probable storm influence. Top of the section contains well developed coral patch reefs intensely karstified during a long-lasting regional unconformity, which in the studied part of the AdCP commenced in the early Palaeocene, i.e. later than at most parts of the platform. Therefore, the end of AdCP deposition should be locally extended into the Palaeocene in both its NW and SE parts.

The Island of Brač (2006) ur. Karlić, B., Fabra, Zagreb, 2006.

Tomić, Radoslav Refugium Ilić na otoku Braču. // Sutivan/ Katunarić, Dražen ; Mlinac, Franjo (ur.) Zagreb: Litteris 2007. str.159 - 171.

Tomić, R. (2004). 'Djela Bartolomea Litterinija u Dalmaciji', *Peristil*, 47(1), str. 43-65. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/151590> (Datum pristupa: 16.09.2023.)

Tomić, R. (2008). 'ANĐELI U VODICAMA, SUTIVANU I GLAVOTOKU', *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 41(1), str. 363-374. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/109693> (Datum pristupa: 04.09.2023.)

Autor analizira mramorne kipove anđela u župnoj crkvi u Vodicama kraj Šibenika, župnoj crkvi u Sutivanu na otoku Braču, te u franjevačkoj crkvi u Glavotoku na otoku Krku. Utvrđuje da sve crkve imaju jedinstveni tip glavnoga oltara s bočnim vratima koji se u mnogobrojnim varijantama sreće u dalmatinskim, i općenito primorskim, crkvama krajem 17. i tijekom 18. stoljeća. Na nadvratnicima su postavljene skulpture anđela. U sva tri slučaja skulpture su djela mletačkih umjetnika. Za anđele u Vodicama i u Sutivanu predlaže se ime Paola Callala (Venecija, 1655.-1725.), dok se anđeli u Glavotoku pripisuju Giuseppeu Bernardi Torrettiju (Pagnano/Treviso, 1694.-Venecija, 1774.). Atribucije se potkrjepljuju stilskom analizom umjetnina, usporedbama i dostupnim povijesnim podatcima.

Tomić, R. (1989). 'SLIKA ANTONIJA TRIVE NA BRAČU', *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 28(1), str. 169-175. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/143376> (Datum pristupa: 04.09.2023.)

Autor objavljuje sliku »Caritas« (Sutivan na Braču, v. obitelj Ilić) i pripisuje je emilijansko-mletačkom slikaru Antoniju Trivi (1628–1699), aktivnom u Italiji i Münchenu. Bračka slika, rijetke ikonografije po ukusu baroknih programa, jedino je Trivino djelo u Dalmaciji te se ističe vrsnoćom i sadržajem.

Tomić, R., 2014. Slikar Mate Otoni Napoli. *Radovi Instituta za povijest umjetnosti*, (38), pp.103-116.

Novim čitanjem objavljenih i do sada nepoznatih arhivskih dokumenata utvrđeno se da je u drugoj polovini 17. stoljeća u Dalmaciji živio i stvarao slikar Mate Otoni Napoli (Mate Otoni, Mattio Ottoni, Matei de Otonis pictoris dicti Napoli, Matio Napoli, Mattio Napoli, Mattio Napuli). Prvi je put njegovo ime zabilježeno 1660. godine u Zadru gdje se njemu i supruzi Mandi, rođ. Zuanić, iz Sutivana na Braču, rodio sin. Potom se učestalo spominju u Sutivanu gdje im se, prema zapisima, rodilo troje djece, pa se može pretpostaviti da je u tom mjestu imao i radionicu u kojoj je, vjerojatno sa suradnicima i pomoćnicima, radio slike, predoltarnike i oltare za naručitelje s otoka Brača, Šolte, Splita, Solina, Poljica, omiškoga i makarskoga kraja. Taj se srednjodalmatinski opus može dopuniti i oltarnom palom Sv. Antun Padovanski iz franjevačkoga samostana u Kraju na Pašmanu te oslikanom drvenom tavanicom u crkvi sv. Bernardina u franjevačkom samostanu sv. Eufemije u Kamporu na otoku Rabu. Slikar Napoli izradio je rapski ciklus 1669. što je najraniji spomen njegove djelatnosti, dok je na slici u Velikom Brdu kraj Makarske upisana 1694. godina, ali je njegova djelatnost trajala i nakon toga jer se u kapeli sv. Dujma u Manastirinama u Solinu, podignutoj 1695., nalazi oltarna slika Mate Otonija Napolija. Analiziraju se odlike Otonijeva slikarstva i upućuje na njegovo značenje u likovnom stvaralaštvu kasnog 17. stoljeća u Dalmaciji. Pretpostavlja se da je dulje živio u Sutivanu te je najveći broj slika i oltarnih cjelina radio za crkve na Braču i za obližnje kopnene krajeve srednje Dalmacije, od Solina do Makarske, koji su se u to vrijeme oslobodili turske vlasti, pa je stare i nove crkve opremao oltarima, slikama i drugim liturgijskim namještajem. Za sada se ne može utvrditi slikarovo podrijetlo ni obrazovanje. Otoni se može odrediti kao pučki umjetnik koji se u radu koristio grafičkim otiscima.

Tristo (300) godina nakon Kavanjina : 1714.- 2014. (2014), ur. Mlinac, F., Hrvatska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović, Sutivan

Trutanić, A. and Mandac, P., Uloga mitova i legendi u formiranju turističke ponude otoka Brača.

Trutanić, J. (2021). 'Kontroverze oko izbora kandidata otoka Brača za Dalmatinski sabor u kotaru vanjskih općina Brača, Hvara i Visa 1901. godine', *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, (63), str. 289-323. <https://doi.org/10.21857/ypn4oc1nq9>

Ovaj rad tematizira izbore za Dalmatinski sabor 1901. te političko ozračje u kojem su održani, baveći se prvenstveno kontroverzama proizašlim iz izbora u kotaru vanjskih općina Brača, Hvara i Visa. Na primjeru osporavanog izbora Ante Radića kao kandidata za otok Brač prikazana je sva slojevitost složene političke kombinatorike u lokalnom kontekstu. U mnogim se aspektima rasvjetljava zapostavljena tema o političkim kretanjima na Braču na prijelazu stoljeća, ponajviše kroz djelovanje Petra i Toma Didolića.

Tulić, D. (2014). 'Spomenik ninskom biskupu Francescu Grassiju u Chioggi: prilog najranijoj aktivnosti venecijanskog kipara Paola Callala', *Ars Adriatica*, (4), str. 335-346. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/130928> (Datum pristupa: 04.09.2023.)

U Dalmaciji se relativno skroman opus dosada uočenih Callalovih sastoji od dva mramorna anđela postavljena uz glavni oltar u župnoj crkvi u Vodicama te četiri putta svirača smještena sa strane glavnog oltara, kao i onih na bočnom oltaru u župnoj crkvi u Sutivanu na otoku Braču. No, Callalovu ruku moguće je prepoznati i u jednoj skulpturi iz pozamašnog kiparskog programa na oltaru Presvetog Sakramenta u zadarskoj katedrali. Arhitekturu je 1719. izradio Antonio Viviani dok je bogatu kiparsku dekoraciju najvećim dijelom isklesao Francesco Cbianca (Venecija, 1666. - 1737.). U središnjoj niši oltara smješten je manji mramorni kip Žalosne Bogorodice s mrtvim Kristom u krilu. Mramorna zadarska Pietà teško se uklapa u katalog Francesca Cbianca, pogotovo ako se ima u vidu njegov kip istoimene tematike postavljen oko 1714. nad vrata u klosturu venecijanske crkve I Frari. Cbiancina venecijanska Pietà posjeduje oštrinu poteza dlijeta, određenu grubost izvedbe i robustnost tijela te drugačiju fizionomiju i draperiju od zadarskog djela.

Ursić, V. (2016). 'ISPITIVANJE STAVOVA POSJETITELJA O PRUŽENOJ RAZINI USLUGA U ODREDIŠTU STUDIJA SLUČAJA - OTOK BRAČ : Diplomski rad', Master's thesis, University of Split, Faculty of economics Split

Ovo istraživanje je imalo za cilj istražiti stavove posjetitelje otoka Brača o kvaliteti pružene usluge u odredištu koristeći SERVQUAL mjerni instrument. Ispitalo se je li postoji statistički značajna razlika između očekivane i percipirane razine usluge na razini cijelog otoka, te na primjeru manjih mikro odredišta. Također se istraživao utjecaj demografskih obilježja posjetitelja i obilježja putovanja na jaz između očekivane i percipirane razine usluga u odredištu te se utvrdio samo djelomičan utjecaj ovih obilježja na pojedine varijable. Prijašnja istraživanja u polju turizma su pokazale kako utjecaj ovih utječe na očekivanja i percepciju kvalitete usluge, a samim time na jaz između očekivane i percipirane razine kvalitete usluga. U ovom istraživanju se

pokazalo da navedena obilježja utječu samo na neke od sastavnica ponude odredišta i to u smanjenom opsegu, na jaz između očekivane i percipirane razine usluga.

Ursić, S., Mišetić, R. & Mišetić, A. (2015) New perspectives on sustainable development of second homes in Croatia: strategic planning or proliferation of building. U: Urban planning and Architectural Design in Developing Countries

Planning approaches nowadays face challenges and changes that are reflected in the contemporary concepts of space: "space of flows" and "space of places", "thirdspace", compression of time and space and the idea of mobility. Furthermore, the planning profession has to deal with the demands of sustainability as an important criterion in spatial development. The authors have focused on the second home phenomenon that is developing in the most attractive areas. It irretrievably distorts the quality of space with numerous consequences for the local settlements (Gartner, 1987) (Gallent, Mace & Tewdwr-Jones, 2005, Kelly & Hosking, 2008, Kondo, Rivera i Rullman, 2012). That phenomenon is most visible in the coastal areas that have a great environmental value and which are most exposed to devastation. As an indicator of the strong dynamics of the second home in the coastal region of Croatia, a 49.8% increase in the number of holiday homes in the period between 2001-2011 has been registered. Regarding the second home issues, the aim of this paper is to gain insight into the extent in which the criteria of sustainable development has been implemented in spatial and urban planning documents. For that purpose the documents were analysed with emphasize on municipalities and towns in which the proportion of housing units for second homes is higher than 50%. The analyses has shown that the Croatian urban planning documents (as regulatory mechanisms) neither sufficiently recognize nor do they control the development of second home and its huge influence on sustainable development. Consequently we have identified many ecological as well as social problems in the coastal settlements: inadequate planning of infrastructure and facilities, illegal and substandard building, aesthetically questionable constructions and divided communities

Uskoković, S. (2011) KONTEKSTUALIZAM I REGIONALIZAM U DJELU ARHITEKTA LOVRE PERKOVIĆA, Prostor, Vol. 19, Issue 1, p 136-145

Lovro Perković from Split belongs to the middle generation of Croatian architects who managed to successfully bring together modernity and tradition, to appreciate function in architecture, but also to express sensibility to historical and natural contexts. By remaining strongly attached to the Mediterranean tradition, Perković promoted regionalism and contextualization by creating valuable works of Croatian modern architecture which make an original contribution to our cultural, artistic and architectural space.

Vežić, P. (2011). 'Dalmatinski trikonhosi', *Ars Adriatica*, (1), str. 27-66. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/93273> (Datum pristupa: 16.09.2023.)

Autor raspravlja o fenomenu ranokršćanskih i srednjovjekovnih trikonhosa na istočnoj obali Jadrana, pretežno u Dalmaciji. Prema formi, funkciji i vremenu nastanka razvrstava ih u pet skupina. Prvu tvore relativno rane, malene cellae trichorae koje prvotno bijahu funerarne memorije na privatnome posjedu. Nastale su, čini se, pretežno do sredine 5. stoljeća. Drugu tvore nešto složeniji triconchosi koji za razliku od prethodnih cela imaju ispred svetišta dugi naos. Nalaze se na području antičke Dalmacije po čemu ih autor i naziva dalmatinskim trikonhosima. Oni sadržajem i množinom predstavljaju problemsko težište članka koji je po njima i naslovljen. Nastali su uglavnom poslije sredine 5. ili početkom 6. stoljeća. Treću skupinu tvore oni primjeri iz prve i druge grupe koji su od prvotne memorije naknadno postali trikonhosi kao kompleksne bazilike. Poput ostalih tipova prvotnih memorija koje su naknadno preuređene u kongregacijske crkve i oni su prepravljani uglavnom poslije sredine 6. stoljeća. Četvrtu skupinu tvore predromanički trikonhosi, morfološki vrlo zanimljiva skupina centralnih građevina, ali i dviju longitudinalnih, koje su nastale pretežno tijekom 9. stoljeća, međutim s primjerima već u 8. stoljeću (rotonda Sv. Trojstva u Zadru), te još u 10. stoljeću (rotonda u Ošlju). Konačno, petu skupinu tvore romanički trolisti nastali pretežno u 12. stoljeću.

Vidović, R.: Bračko cakavsko naselje Stivan, Radovi, god. I (III), sv. I (III), str. 199-320, Sveučilište u Splitu – Filozofski fakultet u Zadru – OOUR Prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja u Splitu, Split, 1984

Vidović, Radovan. 1984. Bračko cakavsko naselje Stivan posvećeno Andri Jutroniću Split 1984: 199- 322. Velikim dijelom pretiskano u knjizi Sutivan – kulturna povijest . Zagreb: Litteris 2007: 27-87.

Violich, Francis (1983) "'Urban Reading' and the Design of Small Urban Places: The Village of Sutivan." *The Town Planning Review* 54, no. 1: 41–62

Violich, F. (1972) An Urban Development Policy for Dalmatia: Part I: The Urban Heritage to the Time of Napoleon, *The Town Planning Review*, Vol. 43, No. 2, pp. 151-165

Violich, F. (1985). Towards revealing the sense of place: An intuitive “reading” of four Dalmatian towns. In: Seamon, D., Mugerauer, R. (eds) *Dwelling, Place and Environment*. Springer, Dordrecht.

Places and people are inseparable.¹ Places exist only with reference to people, and the meaning of place can be revealed only in terms of human responses to the particular environment used as a framework for daily living. In their behavior in places, people reveal, but do not necessarily articulate, their preferences. Whether creating environments as “insiders” or becoming familiar with these environments as “outsiders,” people identify with or feel alienated from places.² The key question is how in a practical way one recognizes “sense of place,” which in many ways is intangible. How can one clarify and interpret the essential qualities underlying the uniqueness of place and consequently understand a basis for identity?

Violich, F. *Most prema Dalmaciji* : Potraga za značenjem mjesta, Litteris, Zagreb, 2013.

Vrbanić, V., 2018. Stolni klaviri i njihovi graditelji: pet primjeraka iz dalmatinskih muzeja. *Bašćinski glasi: Južnohrvatski etnomuzikološki godišnjak*, 13(1), pp.49-71.

Vrsalović, D.: *Povijest otoka Brača*, Brački zbornik 6, Supetar, 1968

Wiskulski, T., Jaźwiecka, M. (2015) Changes in the volume of tourist traffic from Poland to Split-Dalmatia Region in Croatia in the period of 2002-2011, CeON Repozytorium

Zegura SL, Janicijevic B, Sujoldzic A, Roberts DF, Rudan P. Genetics, ethnohistory, and linguistics of Brač, Yugoslavia. *Am J Hum Biol.* 1991;3(2):155-168. doi: 10.1002/ajhb.1310030210. PMID: 28520248.

Zuanić, R., Mlinac, F. (2023) 400 godina štovanja sv. Roka : 1623.-2023., Hrvatska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović, Sutivan

Zuanić, R., Mlinac, F. (2021) Priča o stivanskim topovima : gromoglasna tradicija, Hrvatska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović, Sutivan